

THE VOICE OF SLOVENIA

novice in zanimivosti iz Slovenije, o slovencih v Avstraliji in po svetu
news from Slovenia, about Slovenians in Australia and around the world
ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE - ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI - ZA VSE SLOVENCE!

Leto 8 / št. 166 Marec 2001 Cena: \$ 5.00 Sydney - Australia

<http://www.glasslovenije.com.au>

50-letnica prihoda slovenskih frančiškanov v Avstralijo in mesečnika Misli

50
let
ČESTITAMO!

SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE /MISLI/ - Temelje slovenski Cerkvi sta v Avstraliji postavila patra Klavdij in Beno. V Avstralijo sta prispevala 26. maja 1951. Prva številka *Misli* - mesečnika za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji - pa je izšla 25. januarja 1952. Rojaki v Melbournu so se zbrali k prvi slovenski maši v aprilu 1952, v Adelaidi pa dober mesec za tem. Slava ob obletnicah bodo potekala v drugi polovici letosnjega leta. Op.u.: Predvidevajo pa tudi obisk mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja.

Proslavili visoka jubileja obeh patrov iz Sydneysa

Versko in kulturno središče sv. Rafaela Merrylands - Sydney

Versko in kulturno središče sv. Cirila in Metoda Kew - Melbourne

sv. Družina Adelaide

Bog vaj živi
še dolgo med nami!

Ameriško raziskovalno središče Slovenian Research Center of America na čelu z dr. Edijem Gobcem in soprogo Mileno slavi 50-letnico delovanja. Naše iskrene čestitke za tako bogato opravljeni delo. Uredništvo

SYDNEY /MISLI/ - V nedeljo, 11. februarja 2001, so v Verskem središču v Merrylands proslavili življenska jubileja obeh patrov: pater Valerijan Jenko OFM je dopolnil 75 let, pater Filip Rupnik OFM pa 70.

V Avstraliji popisujejo prebivalstvo vsakih pet let - letosnji popis - census - bo 7. avgusta. Rojaki, deklarirajte se kot Slovenci!

Z mezzo-sopranistko Bernardo Fink v sydneyjski Operi

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - Bernarda Fink, argentinska Slovenka, ki živi z družino na Dunaju, je marca gostovala z Avstraliskim komornim orkestrom v Adelaidi, Canberri, Melbournu, Newcastle in Brisbanu, gostovanje pa je sklenila v nedeljo, 18. marca v sydneyjski Operi.

Foto: Florjan Auser
Slovenska TV 31 Sydney je na svojem programu objavila pogovor s slavno operno pevkjo, odlomke je najti tudi na internetovem Stičišču avstralskih Slovencev. Več v angleški prilogi!

Dušan Mravlje:
Po 4.300 pretečenih kilometrih pozdrave vsem Slovencem!

Foto: Florjan Auser

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - "Zmagovalci ultramaratona smo vsi tekači, ki smo prispevali v nedeljo, 11. marca 2001 na cilj v Canberro. V Perthu smo se podali na to dolgo progo 6. januarja", je dejal Dušan Mravlje novinarjem Glasa Slovenije in s solzami v očeh obžaloval smrt Avstralca Briiana Smitha, ki se je med tekonom zgrudil in umrl na licu mesta. Dušan Mravlje je v skupnem seštevku dosegel tretje mesto. Dan pred odhodom v Slovenijo je s hčerko Nežo slavil svoj letosnji podvig ob sydneyjski obali. Bil je izredne volje, fizično prav nič utrujen, nekaj krast po rokah od padca, in ... "zmesnjava v glavi", je dejal. Namreč tak tek je predvsem psihični napor, saj mora biti tekač kar naprej v duhu s progo. Tudi avtomobila ne bo mogel voziti nekaj časa in spomin bo pešal, ampak počasi bo vse zopet teklo po starih "tirih". Še vedno se mu pa zdi da sanja ... imeti za seboj 4.300 km bi bil podvig tudi za vožnjo z avtoobilom. Dušan Mravlje je tekmoval v Avstraliji že večkrat, enkrat je bil prvi v ultramaratonu od Sydneysa do Melbourn. Več na str. 16

OGLEJTE SI NA
Stičišču avstralskih Slovencev
www.glasslovenije.com.au
Ing.arch. Vinko Lenarčič

Spomini na Plečnika

O znamenitem slovenskem arhitektu - velikem mojstru Jožetu Plečniku, vemo Slovenci zelo malo. Pok. ing.arch. Vinko Lenarčič je v svojih *Spominih na Plečnika* - svojega profesorja - osvetlil lik in delo človeka, ki ga je njegov narod dosti premalo cenil in spoštoval. Spomine je uredil Andrej Lenarčič iz Ljubljane, sin pok. arhitekta Vinka Lenarčiča.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Torek, 13. marec

V slovenski reviji berem poročilo o Onkološkem inštitutu v Ljubljani z naslovom *Pet slik groze - ljubljanski Onkološki inštitut: najslabše opremljena državna ustanova za zdravljenje raka v Evropi*.

Članek navaja nemogoče pogoje v bolnišnici in trpljenje bolnikov: ... kolone čakajočih, na smrt bolnih ... kar na stopnicah - približno po petdeset žensk v vedno nabito polnem operacijskem delu ima na voljo samo tri stranišča in tri prhe, po šest, sedem bolnic v sobi, včasih kar na hodniku, zmanjka tudi brisač in težko bolnim ponudijo kar rjuhe za brisanje po prhanju ... Zdaj pa se odloči pogumno dr. Hotimir Lesničar, strokovni direktor OI in v Sobotni prilogi Dela razkrije to sramoto. Med politiki zadeva povzroči precejšnje vznemirjenje. Tako premier dr. Janez Drnovšek, skupaj z zdravstvenim ministrom in drugimi odgovornimi, obišče inštitut in obljudi, da se bo OI preselil v novo stavbo še med njegovim mandatom - torej približno v prihodnjih štirih letih.

Spomnim se primera iz Maribora. Lani so vozili z rešilcem vsak dan v Ljubljano mojega prijatelja, hudo bolnega sedemesetletnika, in mu dan za dnem obsevali tumor na možganih. Dolge vožnje so ga še bolj utrudile, izčrpale. Stisne me v prsih, razjočem se, ne enkrat! Ždaj čaka na neke preglede in izvide že tri mesece, v tem času pa se mu rak širi po drugih delih telesa. Naročen je pri specialistu, tega pa enkrat ni, je na dopustu, čaka dva tedna, spet ga peljejo na smrt bolnega k specialistu, zdaj je službeno odsoten ... Groza!

Četrtek, 15. marec

Ali je med pogoji v ljubljanskem onkološkem inštitutu in nekaterimi bolnišnici v Avstraliji - bari v razvitem svetu - kakšna večja razlika? Pred dnevi obiščem sosedo, ki ima kostnega raka. Najdem jo v Concord Hospitalu, Ward 3. Zmrazi me ko hodim po dolgem tunelu, podobnem kuričnici ali skladnišču premoga. Bolniki ležijo v oddelkih levo in desno kot v kakšnem temačnem rovu, hodniku. Šest v sobi, kjer leži sosed. Zdi se mi vse nekako umazano, eno stranišče ... direndaj, umirajoči ... soseda se utrujena in izčrpana pritoži, da ne spi, saj je ponoči velik hrup - kdo ga povzroča? Sestre! Pogovarjajo se, se "zabavajo" ... S tesnobo odidem iz bolnišnice, s strahom da bi tudi jaz nekoga dne moral v takšno okolje.

Petak, 16. marec

Z mojim mnenjem o zdravstvu v Sydneyju se strinja tudi priznana oseba iz medicine: specialisti se danes sploh nočajo več pogovarjati z bolnikom, hitijo - in ne samo to, celo na vse potrebne preglede obolelega marsikdaj ne pošiljajo več. Moja zgodba je poučna in zato jo nameravam deliti z bralci in z nasvetom, če niste zadovoljni z enim zdravnikom, pojrite k drugemu, tretjemu ...!

Pred približno tremi leti so se mi začele težave z očmi. Obiskala sem prvega očesnega specialista. Pravi: nič nevarnega! Meni se vse bolj bliska, oči so suhe, trpm pač za vsem, kar izvira iz suhih oči. Odidem k drugemu znanemu specialistu. Ta hiti, lovi paciente, zdi se mi, da jih želi čim več pridobiti za 3000 do 5000 dolarjev drago operacijo. Ne motim se! Sedim v ordinaciji, očesni specialist na telefonu, govor pacientu, ki očitno nima dovolj denarja za operacijo. "Don't worry ...! Ne hodite k drugemu, če nimate denarja, vam ponujam odplačilo na obroke ..." Počutim se, kot da sem na trgu, kjer se nekdo pogaja za kilo krompirja. In vi? se obrne k meni, mi posveti z lučko v oči, vstane in: "Če bo slabše, pridite nazaj!" Domov odidem razočarana. Kaj je to "slabše", ali mi morajo izpasti oči? Kakšna je moja diagnoza, napoved, kaj lahko delam, česa ne smem? Dva tedna ne spim, muči me strah. Kaj če oslepim? Da se lahko to zgodii, kadar se pred očmi bliska - tako pravijo. Ob vsej tej psihozi čaka tudi časopis ... zamujam!

Moja splošna zdravnica pravi, da so dobrí specialisti po navadi samo v drugih predelih Sydneja, se pravi tam, kjer živijo bogati. A tako? Če želim, me bo poslala tja. Končno se pogovorim še z znancem, zdravnikom, specialistom, predлага mi "dobro" očesno zdravnico. Obiščem jo in ji opišem svoje probleme, svoj strah, izkušnje. Vzame si čas zame, me podrobno pregleda, si zapisuje, mi ponudi dve brošuri, da preberem kaj več o težavah, ki jih imam, in na koncu me odreši - imate zdrave oči, zdravo mrežnico! Suhe oči so res neprijetnost, vendar se to dogaja v očesnem ospredju; svetlika pa se vam zato, ker očesni gel (že) vleče mrežnico. Za zdaj ni nič nevarnega, to se pojavi pri nekaterih z leti. Toda hodite na redne kontrole! In moje delo na računalniku?, me zanima. Nadaljujte, ne vpliva na vaše težave! Domov odidem prerojena. Hvala Bogu da imamo v Avstraliji vsaj možnost izbire drugega mnenja (second opinion)! Pišite nam o vaših izkušnjah z zdravniki - o dobrih in slabih. Vaša Stanka

Stanka Gregorčič

Pišejo nam

NOVA DEBATNA STRAN O ZGODOVINI VENETOV - DISCUSSION FORUM ON HISTORY OF WENDS/Venets

<http://forums.delphi.com/veneti/start>

Odkar sem se lani v Avstriji srečala s patronom Ivanom Tomazičem, z enim od treh avtorjev knjige "Veneti - First Builders of European Community", me je tema o zgodovini Venetov prevzela. Po branju omenjene knjige, kjer je izredno dobro dokumentirana zgodovina Venetov ter iz številnih drugih publikacij na to teorijo ter (naključnega) srečanja z 'nemškimi' prijatelji, se mi je odprlo novo obzorje. Priključila sem se prepričanim zagovornikom Venetske teorije. Ugotovila sem tudi, da so številni nemški priseljenci v Avstraliji (iz čudovitega mesteca Hahndorfa, iz Barosse Valley v S.A., SV Viktorije in okolice) v resnici Venetskega izvora ali Wedesch/Bindisarji, in ne pravi Nemci, kot smo si mnogi predstavljali.

Svetovni slovenski kongres-SK v Ljubljani v letosnjem septembру pripravlja mednarodni simpozij na temo zgodovine Venetov, zato sem za članek "First Wends in Australia" in druge debatne teme o Veneth odprla novi diskusiji oz. debatni forum. Takoj sem prejela zanimivo vprašanje Amerikanca, ki se je dobro zavedal, da njegovi daljnji predniki niso bili Madžari, temveč Veneti. Odgovor na to vprašanje in mnogo drugih zanimivih člankov, kot so: razlaga imena "Hahndorf - Gallus - venetski petelin", študije mladega študenta zgodovine iz Ljubljane "Slovenska teorija versus Venetsko", "VINDIA - Veneti med Evropo in Indijo" - prebujanje naroda - študija dr. Jožka Šavli itd.

Vse to in več najdete na naslovu <http://forums.delphi.com/veneti/start>, kjer lahko podate svoje osebno mnenje ali izkušnje, vprašate strokovnjake o zadevi, ki vas zanima itd. Tega novega diskusjskega foruma se je predvsem zelo razveselil dr. Jožko Šavli, ki želi, da so ljudje čim bolje obveščeni in da imajo priložnost o teorijo Venetov podati tudi svoje mnenje. Moja želja je promovirati teorijo Venetov po svetu čim uspešnejše. V vsaki debati pa se lahko mnenja tudi "krešejo", zato upam, da bodo vprašanja in odgovori vladuni in dobro dokumentirani. Zahtevna vprašanja bom pošiljala dr. Jožku Šavliju in ga prosila za njegov strokovni odgovor.

Upam, da se bodo na debatnem Forumu o zgodovini Venetov širila naša obzorja in pletla prijateljstva. Pridružite se in SREČNO!

Jožica Gerden, Mildura - VIC

Secretary ASK&SNS VIC

Vicepresident SSK overseas c.

Ph/Fax 0061 3 5023 7325

gerden@hotkey.net.au

<http://www.geocities.com/ausslokon>

<http://forums.delphi.com/veneti/start>

Spoštovani ...
slovenski rojaki v Avstraliji!
Decembra 2000 sta minili dve leti od našega nepozabnega gostovanja v Avstraliji. Čeprav smo doslej z glasbo obredli kar nekaj sveta, pa so nam ravno Avstralija, njene lepote in predvsem prijazni slovenski rojaki ostali v najlepšem spominu! Zato smo se odločili ob koncu letosnjega leta Avstralijo še enkrat obiskati - tokrat s še bolj pestrim programom in predvsem z večjim številom nastopov.

Organizacijo in potek našega enomesečnega gostovanja si okvirno zamišljamo takole:

- denar za letalske vozovnice bomo zbrali sami s pomočjo naših nastopov in tem letu in s pomočjo tukajnjih sponzorjev
- poleti bomo posneli CD ploščo in kaseto s programom, namenjenim izključno Slovencem v Avstraliji

- v Avstralijo bi prišli v prvih dneh decembra, domov bi se vrnil v začetku januarja; vmes pa čim več nastopov, s katerimi bi pokrili stroške bivanja in prevozov v Avstraliji. Ali bi bili pripravljeni organizirati nastop Družine Galič (in Denisa Novata) v decembru 2001?

Zahvaljujemo se Vam za pozornost in vse prav lepo pozdravljamo.

Družina Galič-zanjo: Jože Galič, Semperter v Savinjski dolini

...

Uredništvo!

Po radijskih valovih iz Kopra sem slišala, da je bolezen slinavka razsajala v Evropi že leta 1929. Dobro se spomnim, tudi v Šepuljah pri Sežani se je pojavila ta bolezen in nekaj živali je tudi poginilo. K nam domovje prišel živinozdravnik, pod rep živali je nekaj vtaknil, polil parkle s smrdljivo vodo, dal ukaz naj to ponovijo večkrat na dan ... oče in mati sta stregla živalim kot bolniku in res, naša živila je ozdravela. Spomnim se da so kmalu po tem pripeljali z ladjami v Trst zmrzljeno meso in mlekarice so ga prinašale domov. Vidite, da je res: kar je že bilo, se bo ponovilo. Prejmite lepe pozdrave od *Marcelle Bole, Melbourne*

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

NOVI SLOVENSKI POTNI LISTI

1. marca je Republika Slovenija začela izdajati nove potne liste, ki so rdeče barve in imajo najvišjo možno zaščito pred ponarejanjem. Do 5. avgusta 2002 bodo v veljavi tudi še obstoječi modri potni listi, potem pa ne več, ne glede na to, kdaj jim poteče veljavnost.

Vsi tisti, ki imajo modre potne liste zato ne rabijo hiteti z zamenjavo, saj so ti veljavni do avgusta 2002.

Glede vlog za potni list je sistem nekoliko drugačen kot doslej. V novem potnem listu bo namreč poleg fotografije skeniran tudi podpis. **Vlog za potne liste ne bo več možno oddati po pošti, ker je potrebno vlogo podpisati s posebnim kemičnim svinčnikom, ki ga imamo na veleposlaništvu.** Torej bodo vsi tisti, ki bi želeli nov potni list morali priti na veleposlaništvo ali pa na konzularne ure, pred tem pa bodo morali kontaktirati veleposlaništvo, da se preverijo njihovi podatki v računalniku v Sloveniji glede državljanstva, priimka, naslova.

Taksa za potni list je AUD 135.00, za otroke do 4 let AUD 70.00 in za otroke do 18 let AUD 100.00. Dobra novica za tiste, ki imajo modre slovenske potne liste je, da bodo plačali samo polovično takso, če jim avgusta 2002 potni list velja še več kot polovico časa za katerega je bil izdan.

Otrok po novem ne bo več možno vpisati v potni list staršev, pridobiti bo moral svoj potni list. Otrokom do 4 let se bo izdal z veljavnostjo do 2 let, otrokom do 18 let pa z veljavnostjo do 5 let.

Sicer bo potni list veljaven 10 let. Za otroke bodo vlogo podali starši, otrok pa bo moral biti prisoten. Otrok, ki že zna pisati se bo moral tudi podpisati.

Če povzamemo, vsak, ki bo po novem želel imeti potni list naj najprej kontaktira veleposlaništvo da preverimo podatke in se dogovorimo bodisi za obisk na veleposlaništvu ali na konzularnih urah. Prosilec mora prinesi tudi eno fotografijo velikosti 35 x 45 mm najbolje v črno-beli, lahko pa tudi v barvni tehniki. Ker bo fotografija skenirana, mora biti ustrezne kakovosti, dovolj kontrastna, oseba ne sme imeti na glavi pokrivala ali rute, ozadje mora biti enobarvno, brez zaves, na obrazu ne sme biti senc. Če kdo nosi očala stekla ne smejo odsevati, obraz naj bi zajemal 70 % celotne fotografije. V primeru, da je fotografija neprimerna, jo bo ministrstvo vrnilo in bo prosilec moral priskrbeti novo. Fotografija ne sme biti narejena na avtomatu. Vsi si potne liste lahko uredijo tudi v Sloveniji za polovično ceno. Tam so fotografii tudi posebej izurjeni za izdelavo ustreznih fotografij.

TEČAJI SLOVENŠČINE

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani tudi letos organizira vrsto tečajev slovenskega jezika v Ljubljani. -20. Poletna šola slovenskega jezika od 1. do 28. julija 2001 -Celoletna šola slovenskega jezika že poteka in se bo končala konec maja 2001

-Popoldanski tečaji slovenskega jezika ob ponedeljkih in četrtkih od 18.00 do 20.30 ure od 9.4. do 25.5.2001. Več informacij je na voljo na domaci internet strani:

<http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/index.html>

e-mail: center-slo@ff.uni-lj.si
telefon: +386-1-241-1320
faks: +386-1-425-7055

KONZULARNE URE VELEPOSANIŠTVA Republike Slovenije Canberra

*Nedelja, 1. april
od 11.00 do 13.00 ure
v prostorih Holy Slovenian
Mission, 51 Young Street,
W. Hindmarsh, Adelaide*

*Nedelja, 1. april
od 14.00 do 16.00 ure
v prostorih Slovenskega
kluba Adelaide, 11 Lassale
Street, Dudley Park, Adelaide*

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

PRAVILA O PODELJEVANJU PRIZNANJ URADA ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je sprejel "Pravila o podeljevanju priznanj", ki naj bi prispevala k večji preglednosti in urejenosti na tem področju in ki jih navajamo v nadaljevanju teksta:

1. Vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju Urad) podeljuje priznanja posameznim društvom ali posameznikom na osnovi utemeljitve predlagateljev in presoje Urada.

2. Urad zbira predloge za priznanja od posameznih društev, diplomatsko konzularnih predstavišč R Slovenije in posameznikov.

3. Priznanja se praviloma podeljujejo ob pomembnih obletnicah društev, ustanov in posameznikov, ki so s svojim delom pripomogli k ohranjanju slovenske kulture in narodne identitete. Posameznikom podeljuje Urad priznanja predvsem ob življenskih jubilejih na predlog društev, kjer predlagani posamezniki delujejo.

4. Priznanja se lahko podeljujejo ob proslavah pomembnih slovenskih državnih praznikov in jubilej kot so dan samostojnosti, dan državnosti, kulturni praznik, in ob drugih priložnostih.

5. Priznanja Urada se podeljujejo v pisni obliki s kratko utemeljitvijo in s podpisom državne sekretarke – vodje Urada.

6. Urad v nobenem primeru ne nastopa kot predlagatelj za podelitev drugih državnih odlikovanj ali priznanj. Urad pa lahko prouči posamezen predlog in izda o njem svoje mnenje, kadar ga za to zaprosi organ, ki podeljuje določeno odlikovanje oziroma priznanje.

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

Odpravnica poslov
Helena-Drnovšek Zorko

Drugi sekretar

Marko Polajžer

Advance Bank Centre -

Level 6

60 Marcus Clarke Street

Canberra City

telefon: (02) 6243 4830

fax: (02) 6243 4827

Pisma in drugo pošto

poslati na naslov:

Embassy of

Republic of Slovenia

P.O.Box 284

Civic Square

Canberra ACT 2608

Domača stran na internetu:

<http://slovenia.webone.com.au>

E-mail: embassyofslovenia@webone.com.au

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00 -17.00 uradne ure so od 10.00 - 14.00

AUSTRALIA

Konzulat Avstralije

Častni konzul

Viktor Baraga

Trg Republike 3/XII,

Ljubljana 1000 Slovenija

Telefon iz Avstralije:

0011-1-425 4252

Fax iz Avstralije:

0011-1-426 4721

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
Urad Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu
in po svetu

Magdalena Tovornik

državna sekretarka

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana Slovenija

Tel: +386 1 478 22 91

Fax: +386 1 478 22 96

E-mail: urad.slovinci@gov.si

V enem stavku

V nedeljo, 25. marca, ob 2. uri zjutraj so v Sloveniji uro s srednjeevropskega pasovnega časa pomaknili za eno uro naprej na poletno računanje časa.

Novi predsednik SLS+SKD Slovenske ljudske stranke je Franci But, glavni tajnik pa Janez Vertačnik.

Slovenska podjetja so dobrodošla na kitajskem trgu, ki se bo po vstopu Kitajske v Svetovno trgovinsko organizacijo še bolj odprli, izjemne možnosti za sodelovanje pa se odpirajo pri telekomunikacijah.

Družba pooblaščenka Rogaška Crystal je podpisala pogodbo o nakupu 75-odstotnega deleža Steklarne Luminos iz Slovenske Bistrike, ki se ukvarja s proizvodnjo opalnega stekla za leštence.

Poslanci so s 73 glasovi za in 3 proti izvolili sociologa Matjaža Hanžka za varuhu človekovih pravic.

Abanka iz Slovenije želi postati večinska lastnica ene od bosanskih bank.

Slovensko podjetje Mercator namerava graditi trgovske centre tudi v Novem Sadu in Beogradu.

V teh dneh so se odprla vsa slovenska igrišča za golf, na Bledu, v Lipici, na Mokričah in Ptiju, v Arboretumu, na Zlatem griču pri Slovenskih Konjicah, v Olimju in Moravcih, kar je seveda razvesilo že čez 4000-člansko slovensko golfsko družbo.

Majorja Ladislava Troha pogrešajo že dva meseca.

Letošnji Festival slovenskega filma v Portorožu se je začel z Odo Prešernom.

V nadaljevanju sojenja Vinku Levstiku je sodišče zaslilo štiri priče - dve sta ga obremenili, drugi dve pričali njemu v korist; sojenje in zaslišanje prič je preloženo na 15. maj.

Vlada se je odločila za 9,5 odstotka (linearno po območjih) znizati cene mednarodnih pogovorov, nove cene bodo veljale od 1.aprila.

Tecajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (23. marca 2001)

Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	214,9364
Avstrija (1 ATS)	15,6200
Francija (1 FRF)	32,7668
Italija (100 ITL)	11,1005
Nemčija (1 DEM)	109,8952
Australija (1 AUD)	118,6642
Hrvaška (1 HRK)	28,0548
Japonska (1 JPY)	1,9549
Kanada (1 CAD)	153,4712
Svica (1 CHF)	140,2247
V. Britanija (1 GBP)	342,3644
ZDA (1 USD)	240,3673

Bosta Slovenija in Hrvaška okrepili stike?

LJUBLJANA /STA/ – Slovenski in hrvaški premier, Janez Drnovšek in Ivica Račan, sta se v telefonskem pogovoru dogovorila, da bosta državi v dveh, treh tednih okrepili stike in načeli poglobljene pogovore o vseh odprtih vprašanjih, nato pa se bosta premiera v začetku aprila uradno sestala in ocenila, kako naprej. "Če ne bo premikov, če bomo ocenili, da stagniramo, bomo morali resno razmisljiti o mednarodni arbitraži; to velja zlasti za vprašanje meje," je poudaril premier Drnovšek.

Karadžordževiči

hočejo nazaj premoženje v Sloveniji

LJUBLJANA /DNEVNIK/ – Odvetnik kraljevske družine Sava Andželkovič trdi, da bo morala Slovenija zaradi državljanov in človekovih pravic še pred sprejemom v Evropsko unijo urediti vračanje premoženja kraljevski družini Karadžordževičev, ne zaradi nje, temveč zaradi sebe. Karadžordževiči razmišljajo da bi sprožili postopek v Haagu, kjer obstaja sodišče za varstvo človekovih pravic. Več na str. 6

Slovenija se nevarno zadolžuje

PORTOROŽ /DELOFAX/ – V uvodnem predavanju 33. simpozija o sodobnih metodah v računovodstvu, financah in reviziji, ki je bil v kongresnem centru v Bernardinu, je dr. Mojmir Mrak z ekonomski fakultete ljubljanske univerze povedal, da ima Slovenija v tujini že 6 milijard dolarjev dolga. V desetih letih je Slovenija povečala zadolženost za 1,8 milijarde na vsaj šest milijard, torej je skupno vsoto dolgov več kot potrojila. Več kot 40 odstotkov kreditov so slovenska podjetja najela v tujini. Slovenija bo slej ko prej opozorjena od mednarodnih finančnih ustanov in tistih, ki bdijo nad pripravljenostjo Slovenije za vstop v Evropsko unijo.

Zunanji minister

Dimitrij Rupel v Beogradu

BEOGRAD /STA/ – Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in njegov jugoslovanski kolega Goran Svilanovič sta v Beogradu podpisala sporazum o trgovinskem in gospodarskem sodelovanju ter sporazum o kulturnem in znanstvenem sodelovanju. Ministrata sta na novinarski konferenci v okviru prvega obiska vodje slovenske diplomacije v Beogradu napovedala tudi skorajšnji podpis še vrste drugih dvostranskih sporazumov.

Sporni spomenik pred stolnico

LJUBLJANA /SLOVENSKI MEDIJI/ – V slovenski prestolnici je v minulih dneh zavladalo razburjenje zaradi spomenika ženskim demonstracijam, ki so ga pred desetimi leti odstranili izpred ljubljanske stolnice, zdaj pa naj bi ga restavriranega (odstranili so sporne dele) ponovno postavili. To je povzročilo veliko razburjenje v cerkvenih krogih, upokojeni ljubljanski nadškof dr. Alojzij Suštar pa je ljubljansko županjo obvestil, da se ob postavitvi spomenika odpoveduje nazivu častnega meščana. Neodobranje postavitve sta apostolski nuncij Edmond Farhat in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode predstavila tudi predsedniku države Milanu Kučanu in predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku. Dr. Rode pa ni izključil niti možnosti javnih protestov duhovnikov in vernikov.

Spomenik ženskim demonstracijam za izpustitev zapornikov in internirancev v letu 1943 pred stolnico je eden od štirih, ki so v mestu posvečeni temu dogodku. Preostali trije stojijo pred sodiščem, Kazinom in poslopjem vlade. Ugotovljeno sporen je bil del napisa na spomeniku pred stolnico, postavljenem leta 1953 po zasnovi arhitekta Eda Ravnikarja, v delu, ki govori o domnevni pobudi škofa Rožmana, najokupator demonstrantke s silo razzene. Sedaj je prst, ki je kazal na stolnico sklenjen v pest, tudi napisa da naj bi bil za vse odgovoren škof Rožman ni več.

Kongres ugledne medijske ustanove v Sloveniji

LJUBLJANA /DELOFAX/ – Publicist Johann P. Fritz iz Mednarodnega tiskovnega inštituta (IPI), najuglednejšega svetovnega medijskega združenja, je obiskal Slovenijo v okviru priprav na kongres te organizacije prihodnje leto v Sloveniji. Pri organizaciji in gmotni pomoči bodo sodelovali slovenski mediji in vlada, saj ocenjujejo, da je takšen kongres z okoli 500 mnenjskimi voditelji nadvse pomemben za promocijo Slovenije v svetu.

Za pravično poročanje Jurčičeva nagrada

LJUBLJANA /DELO, VEČER/ – Nagradi sklada Josipa Jurčiča v ljubljanski mestni hiši sta sprejela novinarica Večera Darka Žvonar Predan in eden izmed urednikov revije Ampak, sodelavec technika Mag in televizije TV3, novinar Dejan Steinbuch. Sklad, poimenovan po pesniku Josipu Jurčiču, podeljuje novinarske nagrade že od leta 1993, s podeljevanjem nagrad spodbuja in nagrajuje resnicoljubnost kot moralno načelo slovenskega novinarstva.

V ljubljanskem kliničnem centru je bila legionela

LJUBLJANA /STA/ – V ljubljanskem Kliničnem centru ni več legionele. Tako so pokazali rezultati mikrobioloških analiz kontrolnih vzorcev vode, ki so bili odvzeti po končani sanaciji in poslani v analizo na oddelek za higieno vode pri Inštitutu RS za varovanje zdravja. V KC so se omenjene bakterije lotili s sanacijo s pregrevanjem vode po čiščenju pip in tušev. Vodo so na vseh pipah in končnih vodih instalacije segrevali nad 60 stopinj Celzija in jo na vsakem tušu in pipi točili več kot 30 minut. Zdravstveno stanje obeh zdravnikov, ki sta prebolevala legionelozo, se bistveno izboljšuje.

Perutnini Ptuj zlato odličje

PTUJ /VESTNIK/ – Mednarodni inštitut za spodbujanje poslovne odličnosti BID je Perutnini Ptuj v Frankfurtu podelil zlato odličje za poslovno odličnost, kakovost in komuniciranje. Ker to nagrado dodeljujejo poslovni eksperti različnih strok iz najrazvitejših držav, pomeni mednarodno potrditev uresničevanja poslovne in prodajne uspešnosti in je neprecenljive vrednosti. Priznanje so Perutnini Ptuj dodelili v konkurenči evropskih podjetij iz 53 držav in se zato uradno imenuje evropski slavolok.

Umetna oploditev tudi za ženske brez partnerja?

LJUBLJANA/DNEVNIK/ – Z dopolnilu k noveli zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih umetne oploditve vlada ponuja v presojo možnost, da bi bile do zdravljenja neplodnosti in umetne oploditve upravičene tudi ženske brez partnerja. O tem so velike debate.

Državna sekretarka

Tovornikova v Sarajevu

SARAJEVO /DELOFAX/ – Državna sekretarka zunanjega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu ter sopredsedujoča prvemu omizju Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo Magdalena Tovornik je v Sarajevu sodelovala na konferenci prvega omizja, na kateri so predstavili novo kampanjo Sveta Evrope v okviru pakta Bosna in Hercegovina. Srečala se je tudi s tamkajšnjimi Slovenci, ki nameravajo septembra letos pripraviti srečanje vseh Slovencov v BiH.

Razstava Dinozavri jadranske regije tudi v Ljubljani

TRST /PRIMORSKE NOVICE/ – Antonio, najbolje ohranjen skelet dinozavra na območju Italije, ki so ga izkopali pred poldrugim letom v Ribiškem naselju pri Devinu, bo prihodnje tri mesece

kraljeval na gradu sv. Justa v Trstu, prenesli pa jo bodo tudi v Ljubljano. Na razstavi *Dinozavri jadranske regije* so namreč zbrani različni fosilni ostanki, izkopani v Furlaniji-Julijski krajini, na Kozini in pri Balah v Istri.

V Kranju vandalizmom ni kraja

KRANJ /STA/ – Več storilcev je na starem delu pokopališča v Kranju z brcanjem in ruvanjem poškodovalo 27 nagrobnih spomenikov. Pri osrednjem križu so neznanci v pesek zarisali krog s peterokrako zvezdo in na črte postavili sveče. Nastala škoda po prvih ocenah znača približno šest milijonov tolarjev. V Prešernovem gaju pa so odkrili tudi da manjka pet sadik brez, obzidje gaja je pokracano z neokusnimi grafitti, v pesku na tleh pa so bili že večkrat zarisani stalinistični znaki.

Intersparov nakupovalni center v Ljubljani bo največji na svetu

LJUBLJANA /VEČER/ – V kratkem bodo v BTCj-u, za sedanjim Intersparom začeli gradnjo največjega nakupovalnega središča v Sloveniji, ki bo imel skupno 37.000 m² prodajnih površin, kupcem pa bo na voljo novih 1500 parkirnih mest, nekatera bodo tudi pod zemljo. In to bo tudi največji Sparov megamarket na svetu, pri tem pa ne smemo pozabiti, da ima Spar 17.501 trgovino v 32 državah sveta.

Uspešna Pivovarna Laško
Laško /STA/ – Pivovarna Laško, ki je lani proslavila 175 let obstoja ter se kapitalsko povezala z Radensko, večinski delež pa ima že od leta 1997 tudi v Vitalu iz Mestinja in od lani v splitskem podjetju Prerada, v okviru katerega posluje Jadranska pivovarna, je leto 2000 po nerevidiranih podatkih sklenila z 1,5 milijarde tolarjev čistega dobička. To je v primerjavi s predlanskim dobičkom 154 milijonov tolarjev več.

42.000 rakavih bošnikov v Sloveniji

LJUBLJANA /VEČER/ – V Sloveniji zbole za rakom vsako leto 8.000 ljudi. Ta čas v državi živi 42.000 ljudi z enim od rakavih obolenj in med njimi je bistveno več žensk, 26.000. Na leto umre za to bolezni 4.700 ljudi, 2.600 moških in 2.100 žensk.

Dezinfeckcijske bariere na meji

VRTOVJA /PRIMORSKE NOVICE/ – Kljub temu, da v Italiji še niso odkrili slinavke in parkljevke, velja na meji z Italijo poostrena kontrola.

Kraške dobrete gredo v svet

KRAS/DELOFAX/ – Prva dama kraške kulinarike, dobitnica Vikendove kuharske kape za leto 2000 in pred dnevi turističnega nageljna za ohranjanje značilnih kraških jedi in jedilnikov Ada Špacapan je bila med pobudniki *Meseca kraške kuhinje* v občini Komen. Prvič so ga organizirali pred petimi leti. Posebno brošuro kraške dobrete bodo letos predstavili na peti evropski konferenci ministrov, odgovornih za kulturno dediščino držav sveta Evrope v Portorožu od 5. do 7. aprila. Na krasu pa upajo, da se bo k njim mesec dni pozneje, od 15. maja do 15. junija, vrmil kakšen evropski minister s spremstvom in na *Pomladni kraški dobroti* sam poskusil, kakšna so prava kraška jota, šelinka, krompirjeva polenta, pa teran z jajci, teranov toč, žPCA, mulce (primorske krvavice) in še marsikaj, kar se je kuhalo v lončih kraških babic.

V trgovino ob nedeljah

LJUBLJANA /DELOFAX/ – 24. marca je začel veljati popravljeni pravilnik o obratovalnem času prodajaln. Ta po novem dovoljuje – ne pa tudi nalaga – vsem trgovcem, ki mislijo, da se jim bo splačalo, odprta vrata trgovin tudi ob nedeljah.

Tekmovanje picopekov

LJUBLJANA /DELOFAX/ – Tekmovalci – peki pic, po pet iz vsake slovenske regije, so se udeležili državnega prvenstva picopekov. Največ točk si je s preprosto mediteransko pico, na kateri je ob škampe pogumno postavil še rezine štebelne zelene, priboril Franko Šišovič iz picerije Jakob iz Obrova.

Mesnine dežele Kranjske

LJUBLJANA /STA/ – Na skupščini družbe *Kraljeve mesnine*, na katerem je bilo navzočega 67 odstotkov kapitala, so delničarji podprtli predlagano pogodbo o spojivju v delniško družbo *Mesnine dežele Kranjske*, v katero se bosta spojili še družbi z omejeno odgovornostjo Mercator-Agrokombinat in Mercator-KG Kočevje. Novo podjetje *Mesnine dežele Kranjske*, bo uradno zaživelo predvidoma sredi aprila, Mercator pa bo imel v njem 80-odstotkov proizvodnje.

Nekoč in danes

MARIBOR /7D/ – Leta 1833 je povprečen Slovenec pojedel 3741 kilokalorij na dan (maščob je bilo 35 odstotkov), leta 1938 je pojedel za 2341 kilokalorij hrane. Leta 1988 pa za 2312 kalorij, toda do leta 1997 je delež maščob narasel celo na 44,3 odstotka dnevnega vnosa energije.

Alkohol in mamila pri mladih

MARIBOR /VEČER/ – V prvi evropski raziskavi o alkoholu in drugih drogh, med slovensko mladino so jo opravili leta 1994, je bila Slovenija po razširjenosti alkohola, ilegalnih in legalnih drog pod evropskim povprečjem. Pet let kasneje presega povprečje skoraj povsod, še zlasti pri opitosti, kajenju marihuane, uživanju ekstazija, vohanju lepila in jemanju pomirjeval.

Uspehi Elana

BEGUNJE /VEČER/ – Po lanskih lastninskih zapletih, ko se je hrvaška banka PBZ, takratna lastnica Elana, odločila, da ga bo prodala, se je začel boj za obstoj podjetja. Slovenska razvojna družba je odkupila podjetje in tako rešila v svetu najbolj priznano slovensko znamko. V Elanu so pospešili proizvodnjo in uspelo jim je dostaviti vsa plovila, katerih proizvodnja je zamujala, in uspešno končati leto. Velik prodajni uspeh na sejmu v Duesseldorfu so dosegli z jadrnicami Elan 45, splovljeni v začetku milenija.

Odlično se prodajajo tudi drugi modeli jadrnic in motornih čolnov iz Elanove flote. Elanove jadrnice zmagujejo na regatah v Franciji, Veliki Britaniji, Italiji, Španiji in drugod. Na sejmih so bila njihova plovila deležna velike pozornosti in dobrih ocen, v tujih navtičnih revijah primerjajo Elanove izdelke s Swanom, Sweden Yachts in Xyachts. Povpraševanje je preseglo ponudbo in Elanova letošnja letna proizvodnja je bila razprodana že konec lanskega septembra. Zanimanje za Elanova plovila je veliko, ne samo v Sloveniji in na Hrvaškem, temveč tudi v Italiji, Veliki Britaniji, Franciji, na Nizozemskem in Norveškem, kamor izvozijo 80 odstotkov proizvodnje.

Jožefova rez vinske trte v Ljutomeru

LJUTOMER /VEČER/ – Društvo vinogradnikov in priateljev vina iz Ljutomera je pripravilo tradicionalno rez brajde in modre kavčine v atriju ljutomerske hiše in v Železnih Dverih. Ob prisotnosti članov upravnega in nadzornega odbora društva, časnega razsodišča ter župana občine Ljutomer je na dan, ko godujejojo Jožefi, prvo spomladansko vino-gradniško delo – rez vinske trte – opravil mestni viničar Franc Zličar. Trta vrste zgodnji muškat je bila posajena pred šestimi leti in bo, kot vse kaže, tudi letos dobro obrodila. V Železnih Dverih, osrčju ljutomerskih goric, pa so rez opravili na žametni črnini, ki so jo pred leti prinesli z mariborskoga Lenta.

Ljudje na Blanci nezadovoljni

BLANCA/DNEVNIK/ – Poleg tega, da se v Posavje po reki Savi steka večina v Sloveniji proizvedenih odpak in da čaka sredi krškega polja na nadaljnjo usodo na tone radioaktivnih odpakov, so po izbruhu epidemije norih krav v to okolje romale še velike količine sporne kostne moke. „Ali je Posavje res greznica za Slovenijo?“ se sprašujejo tamkajšnji prebivalci. Po podatkih gospodarskega ministrstva čaka v skladisču Zavoda za blagovne rezerve RS na Blanci pri Sevnici na uničenje 2.712 ton mesno-kostne moke, kar povzroča med Blančani veliko nelagodja. Vse bolj je namreč prisotna bojazen, da bodo krnila dvomljive kakovosti privabilna glodalce, ki jih je v porečju največje slovenske reke že tako veliko, le – ti pa bi zatem lahko na takšen ali drugačen način okužili domače živali in posredno tudi ljudi.

Gustavu Mahlerju spomenik v Ljubljani

LJUBLJANA /DELOFAX/ – Eden največjih skladateljev v glasbeni zgodovini Gustav Mahler je v slovenski prestolnici končno dobil spomenik – mladostni portret v bronu, delo akademskega kiparja Bojana Kunaverja. Postavili so ga na stavbi na Mestnem trgu 26, nasproti Magistrata, kjer je Mahler bival pri družini prijatelja Antona Krisperja, ko je bil v sezoni 1881/82 dirigent v Deželnem gledališču.

Posebna športna pokojnina

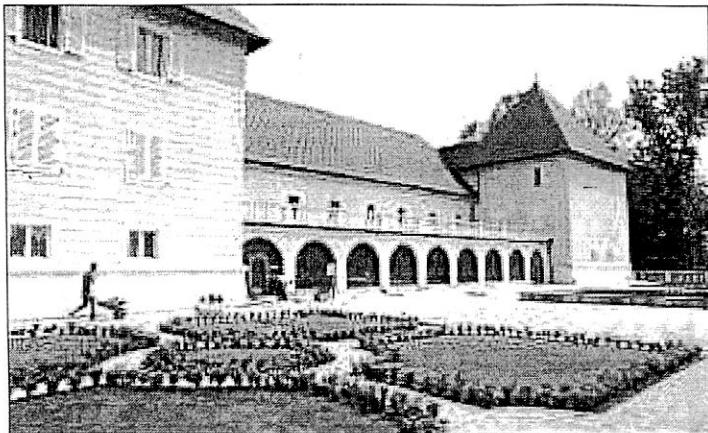
LJUBLJANA /OLIMPIJSKE NOVICE/ – Clani IO OKS so soglasno sklenili, da bo Miro Cerar, najboljši slovenski športnik na velikih tekmovanjih v zgodovini in eden od dveh individualnih ustavniteljev OKS (drugi je bil pokojni Leon Štukelj), dobil posebno pokojnino, ko se bo odločil za konec pravniške kariere ter odšel v pokoj. Prejšnja slovenska vlada je posebno športno pokojnino že odobrila za nekdanjega košarkarja Iva Daneua, kar je bil prvi tovrstni primer v Sloveniji.

V Hočah prvič na ogled rezbarska dela

HOČE PRI MARIBORU /STA/ – Združenje rezbarjev modelarjev lesa Slovenije, vanj je vključenih 117 rezbarjev, bo v Kulturnem domu Hoče med 7. in 22. aprilom 2001 pripravilo prvo razstavo del slovenskih rezbarjev, na kateri se bo prvič v zgodovini slovenskega rezbarstva predstavilo več kot 60 domačih rezbarjev modelarjev lesa. Udeleženci, večinoma samouki, bodo predstavljali svoja dela.

Slovenija, moja dežela

*Dvorca Brdo pri Kranju
ne bodo dali Karadžordževičem*

BRDO /VEČER/ – V Sloveniji je imela družina Karadžordževič od leta 1935 do povojne zaplembe v lasti dvorec Brdo s spremljajočimi objekti in nekaj hektarji zemlje in gozdov

BRDO /DNEVNIK/ – Nekaj tednov stara odločitev jugoslovanske skupščine, da z zakonom razveljavlji ukaz predsedstva prezidija ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije (FLRJ) iz 8. marca 1947 o odvzemu jugoslovenskega državljanstva in premoženja Karadžordževičem, s tem pa priže zeleno luč tudi vračanju premoženja nekdanje jugoslovanske kraljeve družine, na slovensko stališče do (ne)vračila (domnevnega) premoženja Karadžordževičev v Sloveniji nima nikakršnega vpliva. Zakon o denacionalizaciji je del notranjega pravnega reda samostojne in suverene Republike Slovenije, pravijo v Uradu za denacionalizacijo pri slovenski vladi, beograjske razveljavitve povojnega sklepa pa "ne morejo" komentirati. Toliko ob rob nekaterim špekulacijam v zadnjih dneh, ki jim je bila podlaga pisanje dela beograjskega tiska, češ da (tudi) slovenski zakon o denacionalizaciji predvideva vračilo nekdanjega imetja Karadžordževičev, če dobijo jugoslovansko državljanstvo. Slovenski parlament je v 87. členu Zakona o denacionalizaciji (veljati je pričel konec leta 1991, vlaganja zahtevkov za vračilo premoženja pa že več kot sedem let ne dovoljuje več) iz kroga upravičencev do vraćala po vojni odvzetega premoženja izrecno izločil "prejšnje lastnike premoženja, ki je bilo podržavljeno po zakonu o odvzemu vojnega dobička, pridobljenega v dobi sovražnikove okupacije, po zakonu o kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost in po ukazu predsedstva prezidija ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije z dne 8. 3. 1947". Ta člen je pred leti na ustavnem sodišču izpodbijal Tomislav Karadžordževič, sin kralja Aleksandra I. Karadžordževiča in stric sina pokojnega zadnjega jugoslovenskega kralja Petra (tistega, ki se je ob napadu sil osi aprila 1941 na Jugoslavijo umaknil v London, dokončno pa je oblast izgubil leta 1945, s sklepom, da Jugoslavija postane republika), danes v Londonu živečega Aleksandra II. Karadžordževiča. 56-letni prestolonaslednik, ki so ga na prelomu osemdesetih v devetdeseta in tudi pozneje v protimiloševičevskih krogih videli na čelu Jugoslavije kot sodobne demokratične kraljevine, sam pa je od časa do časa napovedal selitev v Beograd, je pred zadnjimi jugoslovenskimi volitvami, ki so odnesle Slobodana Miloševića, podprt zdrževanje srbske opozicije, bistveno pa naj bi bil prispeval tudi k nastanku Demokratične opozicije Srbije (DOS), ki ji pripadajo politiki postmiloševičeve Srbije in ZR Jugoslavije. Tomislav Karadžordževič se je v Srbijo iz Velike Britanije vrnil leta 1991, leto pozneje pa je ob kratkem obisku v Sloveniji napovedal poskus povrnitve premoženja Karadžordževičev, ki da bi mu lahko pripadlo po dednem pravu. Sredi devetdesetih je pred slovenskim ustavnim sodiščem skušal dokazati, da 87. člen zakona o denacionalizaciji odvzema pravico do vraćila odvzetega imetja "njegovemu pravnemu predniku kot kralju nekdanje Kraljevine Jugoslavije, ne da bi ta kršil zakonodajo". Tako izključitev pravice do denacionalizacije je Tomislav Karadžordževič razumel kot diskriminatorno in neustavno, ker da krši tisti člen slovenske ustave, ki vsakomur zagotavlja enake človekove pravice in temeljne svoboščine.

CANKOVA

/VEČER/ – Najodmevnnejše letošnje pustovanje v Prekmurju je bilo v Cankovi, kjer je tamkajšnje turistično društvo pripravilo pustno razglasitev 2. prekmurske republike. Člani družine Tkalec, potomci Vilmoša Tkalcu, glavnega akterja resnične razglasitve Prekmurske republike leta 1919, so, kot jim je po pustnem scenariju naročil njihov dedek, pripravili ponovno odcepitev Prekmurja od matične domovine, tokrat od izkoriščevalske Slovenije. Na razglasitev 2. prekmurske republike so povabili glavne akterje slovenske politične scene, saj so imeli tokrat zadnjič priložnost nastopiti, in na enega od poslancev so celo naredili atentat. Po revolucionarnem dogodku ponovne vzpostavitev prekmurske republike in napovedi konca izkoriscanja prekmurskega človeka so se v Cankovi s pustnimi maskami, bolj ali manj značilnimi za te kraje, predstavile še posamezne vasi občine Cankova.

PIRAN

/PRIMORSKE NOVICE, VEČER/ – Te dni je bila v čedalje živahnejši Pečaričevi galeriji na Cankarjevem nabrežju v Piranu predstavitev monografije o Piranu avtorja Slobodana Simica - Simeta. Gre za izjemno delo: v zajetni knjigi, ki tehta več kot dva kilograma, je predstavljeno kar 340 razglednic Pirana in njegove okolice iz obdobja 1898-1930 ter sto primerjalnih fotografij, ki jih je z istih položajev napravil avtor sam. Za knjigo je treba odštetiti 12.000 tolarjev.

IZOLA

/VEČER/ – Hudourniku Ricorvo, iztekačem se v neposredno bližino kopališča ob izolskem hotelu Delfin, se obetajo boljši časi, saj ga bodo v kratkem poglobili in dodatno zaščitili. Že pred sedmimi leti so v Delfinu ob potrebnih soglasjih uredili kopališče odprtga tipa, ki so ga poleg njegovih gostov z odprtimi rokami sprejeli domačini in kopalcji iz drugih krajev.

Lani je ministrstvo za okolje in prostor izdalо soglasje za novo ureditev obmorskega in morskega dela akvatorija. Tako se je prižgalila zelena luč za gradnjo pomola, okoli sto kvadratnih metrov velikega otočka in ureditev dostopnih poti v morje za invalide. Šestindvajset metrov dolgi pomol z opazovalnim stolpom bo tekkel vzporedno s poglobljenim hudošurnikom, ki ga bodo na zahodni strani dodatno zavarovale v obliki otoka nasutne skale. Skalni otok se bo zajedal v morje približno 20 metrov.

SLOVENSKA BISTRICA

/DELOFAV/ – V Slovenski Bistrici in okolici bodo prav kmalu spremenili imena nekaterih ulic. Tako se največja bistriska prometnica ne bo več imenovala Titova cesta. Nazaj bodo vrnili Mariborsko in Ljubljansko cesto, poslovili pa se bodo tudi od Svetozarevske ulice, ki naj bi postala Ingoličeva ulica. Med velikim številom spremenjenih imen ulic pa bodo tudi tiste, ki so jih poimenovali po udeležencih druge svetovne vojne.

ORMOŽ / LJUTOMER

/VEČER/ – Da bo slovensko vino med vedno večjo tujo konkurenco prepoznavno, bodo v Sloveniji kmalu dobili posebej oblikovano slovensko (litrsko) steklenico za vino. Lokalna turistična organizacija (LTO) Ljutomer pa bo oddajala vinogradniške hišice v najem turistom. Po izračunih je v teh hišicah na območju ljutomersko-ormoških goric nad 300 neizkorisčenih postelj. Poleg tega bi turistom, ki bi jih najeli – zanimanje je menda precejšnje –, ponudili domačo hrano in vino, kar je skladno s prizadevanji za popestritev dogajanja ob turističnih vinskih cestah na tem območju in čim večjo prodajo doma.

SLOVENSKE KONJICE

/STA/VEČER/ – Severno od Slovenskih Konjic, na južnih obronkih Pohorja v Škalcah, so tik nad mestom griči zasajeni z vinsko trto. Iz teh vinogradov izvirajo vse bolj priznana vina, katerim domači in tuji poznavalci žlahtne kapljice priznavajo mesto med velikimi. Ob konjiški vinski poti je zdaj že približno dvajset vinotočev, turističnih kmetij in gostišč. V ta dokaj številni krog turističnih zanimivosti je pristeta tudi turistična razvejanost Slovenskih Konjic, kjer se ponašajo s pečatom za najboljše urejen kraj v Sloveniji. Znano je, da je celotna podpohorska vinska cesta dolga skoraj 42 kilometrov, sega pa kar v štiri občine – v konjiško, oplotniško, bistrisko in občino Rače-Fram. V slednji je tudi začetek te poti, in sicer na Meranovem, vinska cesta pa se zaključi v Slovenskih Konjicah. Prav na Zlatem griču, ki je tudi eno od glavnih in večjih turistično-gostinskih podjetij na konjiškem področju, so prvi vzgojili viteško vino v Sloveniji. To je renski rizling pozne trgovate, letnik 1993, iz vinogradov ožjega območja Škalca. Z vinogradov je nepozaben pogled v dolino. V Zlatem griču pridelujejo predvsem laški in renski rizling, chardonnay, beli pinot, rizvanec, sivi pinot in traminec, od rdečih vin pa modro frankinjo.

Kultura

Slovenija, Avstralija

Bernik prejel prestižno nagrado

LJUBLJANA /STA/ – Akademik Janez Bernik, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu umetnosti, je dobitnik prestižne Herderjeve nagrade za leto 2000. Slovesno mu jo bodo podelili 9. maja na Dunaju. Nagrade, poimenovane po pisatelju, filozofu in teologu Johannu Gottfriedu von Herderju, od leta 1963 podeljuje Univerza na Dunaju. Namenjene so spodbujanju kulturnih povezav z narodi jugovzhodne Evrope. Nagrajeni so osebnosti, ki se v tem duhu odlikujejo z vrhunskimi stvaritvami v književnosti, slikevstvu, kiparstvu, arhitekturi, glasbi in varstvu kulturne dediščine.

Slikar, grafik, kipar in pesnik Janez Bernik se je rodil leta 1933 v Guncljah pri Ljubljani. Diplomiral je leta 1955 na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, kjer je opravil tudi slikarsko specialko pri prof. Maksimu Sedeju in grafično specialko pri Božidarju Jakcu. Izpopolnjeval se je v grafičnem ateljeju Johnyja Friedlaenderja v Parizu. Od 70-ih let naprej je poučeval na ALU, kjer se je pred petimi leti kot predstojnik oddelka za slikarstvo tudi upokojil. Janez Bernik je od leta 1993 redni član SAZU.

Umetnik je svoje ustvarjalne dosežke pokazal na več kot 60 samostojnih in prek 410 skupinskih razstavah v Sloveniji in po svetu. Njegova dela bogatijo slikarske in grafične zbirke številnih galerij in umetnostnih muzejev, med drugim v Benetkah, Rimu, na Dunaju, v Parizu, Amsterdamu, Londonu, New Yorku, Tokiu, Buenos Airesu in Sao Paulu. Izdal je štiri samostojne grafične mape, dve pesniški zbirki. Njegov opus je popisan v številnih monografijah, predstavljen pa je bil tudi v več televizijskih filmih. Janez Bernik je prejel že več kot 40 nacionalnih in mednarodnih nagrad in priznanj; med nacionalnimi Jakopičovo nagrado za slikarstvo (1971), nagrado Prešernovega sklada za slikarstvo in grafiko (1963) in Prešernovo nagrado (1981).

Mladinsko gledališče v New Yorku

LJUBLJANA /STA/ – Slovensko mladinsko gledališče med 15. in 25. marcem gostuje v slovitem eksperimentalnem gledališču La MaMa v New Yorku s Tauferjevo predstavo *Silence Silence Silence*. Tam je Matjaž Pograjc s svojim Betontancem lani gostoval dvakrat.

Nova knjiga dr. Ivana Meška

O pevcih in muzikantih iz haloškega Leskovca

MARIBOR /VEČER/ – Upokojeni profesor Ekonomsko-poslovne fakultete v Mariboru dr. Ivan Meško je pred dnevi pri založbi Grafika Gracer iz Celja izdal že tretjo knjigo, posvečeno haloškim krajem in ljudem. Naslovil jo je *Pevci in muzikanti iz Leskovca v Halozah*, v njej pa zbral podatke in zgodbe o tamkajšnji glasbeni tradiciji. Posebej se je posvetil dvema instrumentoma - žvegli, prečni flavti podobnemu glasbilu, ki je že izumrlo, in orglicam ali trstenki. Opisal je, kaj se je dogajalo ob kožuhanj, delovanje ljudskih pevk, Kovačkovega kvarteta, cerkveno-prosvetnega zboru tamburašev in Ansambla Toneta Kmetca ter zapisal še besedila nekaterih ljudskih pesmi, kot so *Svetemu Andreazu*, *Hiša domaca*, *To je veselje Štajerca* in drugih.

Končno bo izšel slovenski pravopis

LJUBLJANA /DELO, VEČER/ – Najbolj pričakovana letosnjaja izdaja SAZU je *Slovenski pravopis*, ki bo izšel prvič po skoraj štirih desetletjih.

Razstava na goriškem gradu

GORICA /PRIMORSKE NOVICE/ – Genij Alp - slikarske mojstrovine evropskega rokokoja je naslov razstave, ki je od lanskega 21. decembra odprta na Goriškem gradu v italijanski Gorici. Do 31. marca bo še mogoče obiskovati razstavo, ki pregledno predstavlja opus umetnikov, delajočih od Dunaja do Ljubljane prek Benetk, Tridentinskega, Karnije, Furlanije in Goriškega v 18. stoletju v prostoru vzhodnega alpskega loka. Dela za razstavo so zbrali iz galerij, muzejev, cerkva in zasebnih kolekcij od Innsbrucka, Salzburga, Dunaja in Gradca do Bolzana, Belluna in seveda Slovenije, od koder so slike prišle iz Narodne galerije in župnijskih cerkva v Šempetu pri Novi Gorici ter Šmartnu na Pohorju.

Velik založniški podvig DZS izšel je tretji del

Slovenske književnosti od njenih začetkov do konca 20. stoletja

Slovenski lutkovni ustvarjalci v Avstraliji

CANBERRA, SYDNEY /STA/ – Lutkovno gledališče Ljubljana je zaključilo gostovanje po Avstraliji. Občinstvu so se predstavili z igrico *Tacamuca* avtorice Svetlane Makarovič in režiserke Barbare Hieng Samobor. Na multikulturalnem festivalu v Canberri so predstavo odigrali desetkrat, v Adelaidi pa trikrat. Obisk so sklenili v Sydneyju so sporočili z veleposlaništva Republike Slovenije v Canberri. Ljubljanski lutkarji so se med bivanjem na petem kontinentu srečali tudi z nekaterimi pomembnimi avstralskimi lutkovnimi ustvarjalci: v Canberri s Petrom Wilsonom, ustvarjalcem izjemno uspešnega Hobita, v Sydneyju pa jim je Slovensko-avstralski inštitut pripravil srečanje z domačimi lutkarji v njihovih prostorih v Puppet Cottage.
/Op.u.: nastopili so tudi v Verskem in kulturnem središču Merrylands./

Kipar Ron Gomboc iz Pertha pred svojo skulpturo

Svetovni festival in simpozij za mladinsko zborovsko glasbo

VANCOUVER-KANADA /DELO/ – Na simpoziju bo pregled slovenske zborovske glasbe predstavila Karmina Šilec, ki bo letosnjega julija sodelovala tudi na zborovski svetovni konferenci v Hongkongu IFCM. Mednarodna zborovska federacija in ISME, mednarodno združenje za glasbeno izobraževanje, se pojavljata kot soorganizatorja velikega strokovnega srečanja dirigentov z vsega sveta. Mednarodni simpozij in festival, ki je potekal v Vancouveru, se je posvetil izključno problematiki mladih zborovske glasbe. Svet mladinskih zborov, kot so predelitev poimenovali organizatorji, predstavlja srečanje strokovnjakov, ki bodo predstavili zadnje raziskave od razvoja glasovnega aparata, metodičnih pristopov do vodenja zborov, vrstile se bodo predstavitev novih skladb. Predavanja, ki jih bodo imeli vodilni strokovnjaki s tega po-

dročja, med njimi so imena kot Bob Chilcott, Erkki Pohjola, Bo Johansson, Doreen Rao in drugi, bodo obsegala teme, nanašajoče se na sestavo repertoarja, raziskavo možganov, menagement, dirigentsko tehniko, snemalno tehniko in drugo. Slovenski prispevek na simpoziju bo imela Karmina Šilec s predavanjem *Slovenska zborovska glasba - od Gallusa do Lebica*. Ob tem bo na okrogli mizi, ki jo bo vodil predsednik svetovne zborovske federacije IFCM Eskil Hemberg, sodelovala s prispevkom o metodah osvajjanju a vista petja in vlogi in pomenu opismenjevanja na zborovskem področju. V programu simpozija bo sodelovalo kar 50 zborov z vsega sveta. Pomembno je, da je tudi slovenska zborovska ustvarjalnost začela doživljati pogosteje predstavitve na uglednih mednarodnih strokovnih srečanjih.

V Hongkongu bosta aktualni temi *Pristopi k sodobni zborovski glasbi* in *Uvod v poznavanje literature srednje in južne Evrope*.

Zapisali so še v ...

PRIMORSKI DNEVNIK/DRUŽINA

Nadja Maganja Jevnikar, pod naslovom *"Zamejski pogled na Slovenijo po volitvah"*:

Prehod oblasti je v Sloveniji po jesenskih volitvah potekel brez večjih pretresov. Nastopilo je skoraj medijsko zatišje, češ, končno je zavladal mir. Konec konfliktov, splošna gospodarska rast, celo večji optimizem za prihodnost. Vse to bi bilo slutiti, da je končno zavel prijaznejši veter v deželi "na sončni strani Alp". Vendar je to le navidezni in trenutni mir.

Na obzorju se že zgrinjajo temni oblaki, ki bodo postavili novo vlado pred izredno težke preizkušnje. Čeprav uživa Drnovškova vlada v parlamentu izredno široko zaupanje, saj je zanjo glasovalo 68 poslancev od 90, tako da spominja na kako vlado narodne enotnosti, ki jo običajno sestavijo, ko je država v krizi, ji z lahkoto napovemo težke čase. Zaradi prešibke opozicije v parlamentu (v katero sam Drnovšek potiska "stranko mladih", da bi imel tudi v opoziciji svoje ljudi) se bodo konflikti preselili v vladne stranke z ustavnovanjem frakcij, predvsem pa na socialno področje, kjer je že sedaj veliko napetosti, saj so sindikati nekaterih kategorij nepopustljivi v svojih zahtevah po izboljšanju plač.

Prav dejstvo, da je novi oblasti uspeло spraviti "vse ovčke v stajico" in prevzeti vso oblast tesno v svoje roke, skrbi marsikoga, tako da se je že samemu kolumnistu Sobotne priloge *Dela* Vladu Miheljaku zdelo nujno, da 3. februarja napiše, da "Slovenija enostavno ni do tolikšne stopnje konsolidirana demokracija, da bi brez prevelikih tveganj lahko prepustila parlamentarni večini, da bi nadzorovala 'svojo' izvršno oblast". Saj za to gre. Ali bo Slovenija znala razviti demokratične principe ali pa se bo konsolidirala kot država, ki jo nekateri označujejo za "demokraturo" (skovanka iz besed demokracija in diktatura). Parlamentarni nadzor na nekaterih ključnih področjih, ki ga opozicija zahteva zase, je res neobičajen v drugih evropskih državah, vendar je v primeru Slovenije izredne važnosti, če naj bi ta šibka opozicija v slovenskem parlamentu imela sploh možnost, da izvaja kako kontrolo nad izvršno oblastjo. Drugače bo Slovenija res tvegala, da vse skupaj zdrinke v politično in gospodarsko korupcijo, ki smo ji bili priča že v preteklosti, in v neobvladljivi kon-

Novi varuh človekovih pravic v Sloveniji Matjaž Hanžek

konflikt na ulici. Tako velevajo parlamentarna pravila demokracije. Stanje je še toliko bolj zaskrbljujoče, če dodamo, da sedanja oblast dobro obvladuje medijski prostor. Mediji so še vedno, deset let po osamosvojitvi, izrazito enosmerni, in če naj uporabim star izraz, lahko zapišem, da so kar enoumni. Slovenski medijski prostor ni doživel bistvene prevetritve in pluralizma. Še posebno v volilnem času je imel bralec vtis, da so nekaterim piscem možgani kar otrpnili, tako so vsi pihali v isti rog. Posebno se je vtisnil v spomin neki komentar glavnega urednika Sobotne priloge *Dela*, ki je v svojem uvodniku vsevprek zatrjeval, kako je Bajukova vlada slaba, a v vsem sestavku ni navedel ene utemeljitev v prid svoje ocene. Morda Slovencem ni treba razmišljati, ker to počnejo drugi zanje. Da je slika vse prej kot rožnata, nam potrjujejo tudi besede generalnega direktorja založbe Mladinska knjiga Milana Matosa, ki je v nekem intervjuju zapisal, da "več kot polovica naših ljudi ni sposobna presoditi pozitivnosti ali negativnosti kritike kakršega filma; ni sposobna presoditi, kaj je bistveno, kaj ni, kaj je dobro, kaj ni; kaj je koristno in ..." V to skupino sploh ne spadajo le ljudje z nižjo formalno izobrazbo, temveč tudi visoko izobraženi ljudje, celo akademiki, če pomislimo, da si nekateri niso upali povedati svojega mnenja v zvezi s televizijsko nadaljevanko o našem pesniku Prešernu, ko so bili za to naprošeni. Brez pravega pluralizma "ni ne kritike ne polemike ne generacijskih in mnenjskih bojev - ti so že v kali zatrti in prikazani kot pobalinsko prevratništvo! - ne križnih izmenjav različnih pogledov, ne pikrih ali iskrivih izizzivov. Nič, Puščava. Močvara in skoraj mrtve vode. In ena sama samohvala in kovanje sebe in svojih v nebo," pravi kulturna delavka in prejajalka Jolka Milic.

PRIMORSKE NOVICE

Na tiskovni konferenci, 8. marca letos, je Danijel Starman v imenu Civilne družbe za mejo v Istri predstavil nov predlog določitve državne meje na morju med Slovenijo in Hrvaško. Po njegovih besedah bi lahko problem meje na morju rešili v okviru koncepta razpada bivše Jugoslavije, po tretjem delu Badintierijeve arbitražne odločbe, ki se glasi, da morajo nove države sporazumno rešiti obmejna vprašanja, če pa to ni mogoče, bodo obvezljale meje med bivšimi republikami. V civilni družbi so prepričani, da v nasledstvo ne sodijo samo skupni denar in veleposlanstva, temveč tudi ozemlja, zlasti pa morje, ki v bivši državi ni bilo nikoli razdeljeno. Ker Hrvaška kar trem novim državam omejuje prehod v mednarodne vode, bi ta koncept najbrž podprt tudi Srbija, Makedonija, BiH in Črna gora. V civilni družbi poudarjajo, da bi morala Slovenija odločno zahtevati, da večji del savudrijskega polotoka, ki je bil že od leta 1300 piranski, leta 1890 pa je bil Piranu celo poklonjen z darilno pogodbo, spet postane sestavni del stare piranske občine. Starman je dodal, da je zadnja priznana meja med Hrvaško in Slovenijo potekala po dolini Mirne. Da je to res, naj bi dokazovali ameriški zemljevidi iz leta 1996, na katerih je meja med Slovenijo in Hrvaško začrtana po tej reki. Ker je priznana meja v Istri še vedno zarisana ob njej, naj bi jo upoštevali tudi italijanski vremenoslovci. Ob vsem, pravijo v civilni družbi, ne bi smeli pozabiti, da so Savudrijo med drugo svetovno vojno osvobodili slovenski partizani. V civilni družbi pravijo, da je imela Slovenija vedno odprto pot v mednarodne vode in da to upoštevajo tudi tuje vojaške ladje, ki domala vsak mesec iz mednarodnih vod pripljujejo v koprsko pristanišče "in jim še na misel ne pride, da bi za dovoljenje zaprosile hrvaško državo". "Zato je tudi neraumljivo," je dejal Starman, "da edina slovenska vojaška ladja še nikoli ni zaplula iz slovenskega morja v mednarodne vode."

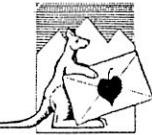
DNEVNI AVAZ

Sarajevski časnik Dnevni avaz je v poročilu o tistih, ki so si pridobili pravico do poslovanja, zapisal, da so "Slovenci kupili Federacijo BiH", saj "večinski lastniki v sedmih od devetih družb izvirajo iz Republike Slovenije", in da lahko te družbe po federalnem zakonu o družbah za upravljanje in investicijskih skladih "v bistvu v prvem krogu pokupijo vso državno premoženje federacije, ocenjeno na tri milijarde mark".

In kdo se skriva v devetih privatizacijskih družbah oziroma za njimi? V družbi ABDS in skladu BIG je Kmečka družba, v družbi PROF-IN je investicijska družba Triglav iz Ljubljane, v družbi Aktiva in skladu Naprijed iz Sarajeva pa je ljubljanska Activa Group. Privatizacijska družba Euroinvestment iz Tuzle je v stodstotni lasti štirih podjetij in šestih posameznikov iz Slovenije, pri čemer je glavni dejavnik Promo klub iz Ljubljane. Bihaško družbo Kapitalinvest je ustanovila slovensko-astralska naveza in nekaj domačih podjetij. Glavno besedo ima celjska Seal Group. Tudi v hercegovski družbi Herbos igrajo glavno vlogo Slovenci, in sicer ljubljanska LB Maksima.

VEČER

Urška Mlinarič: V mnogih demokracijah se o korupciji veliko govorji in piše. Že samo utemeljen sum povzroči padec visokega funkcionarja, pri nas pa se ustvarja vtis, da korupcije skoraj ni, da ni podkupovanja in da ni treba imeti zvez, da gredo postopki, zadeve in posli naprej. Toda dobre zveze so se razpasle že v prejšnjem režimu in batil se je, da smo se na sistem protiustrog takoj navadili, da se niti več prav ne zavedamo, kako pogubna je korupcija za zdravo demokratično življenje in uspešne poslovne odnose. Korupcija podpira poslovno in strokovno nesposobne ter je zato velika sovražnica razvoja in napredka," so v drugem delu pastirskega pisma, ki so ga prebrali po vseh cerkvah po Sloveniji, zapisali slovenski škoftje. Po njihovem mnenju je Slovenija država, kjer je zakonodaja marsikje pomanjkljiva, kjer obstajajo monopolji, se bohoti birokraciji, ni učinkovitega nadzora nad delovanjem oblasti in kjer se javna občila vedejo hlapčevsko do centrov finančne in politične moći in oblasti, zato ima korupcija ugodna tla za razcvet. Prednost imajo tisti, ki več plačajo ali imajo boljše zveze, prevladujejojo interesi posameznikov in ozkih skupin, ki se med seboj podpirajo in znotraj katerih drug drugemu pomagajo po znanem reku "roka roko umiva", in v takem okolju poštenim, sposobnim in delovnim ljudem ne more uspeti. Med področji, kjer se lahko pojavi korupcija, so navedli zdravstvo, kjer mora bolnik dati zdravniku kuvertu, da se mu ta primerno posveti. Škoftje so opozorili, da korupcijo podpiramo in ji dajemo potuho tudi sami, če se z njo spriznjimo in tako ali drugače podkupujemo ljudi, da pridemo do tega, kar potrebujemo in do česa imamo pravico. Zato je po njihovem mnenju za boj proti njej potrebna velika mera srčnosti in poguma.

Slovensko Pismo

CENA: 6 dollarjev

Februar 1991.

Glasilo Avstralske slovenske konference
1990-1992 – izšlo 12 številk

strani: 48, 56, 60, 40, 56, 104, 88, 68, 104
Urejala Stanka Gregorič

Uredništvo Glasa Slovenije se je odločilo, da bo ob 10. obletnici Republike Slovenije, deset let slovenske državnosti bomo proslavili 25. junija, v nadaljevankah objavljalo avstralsko slovensko zgodovino, zapisano v takratnem glasilu ASK SLOVENSKO PISMO. Septembra 1991 je urednica glasila Stanka Gregorič zapisala v uvodni besedi:

ZDAJ JE ČAS DEJANJ! ...

- Dogajanja v Sloveniji so razgibala in vznemirila tudi nas, avstralske Slovence ...
- Boj za narod mora biti enoten ...
- Ni več dovolj posedati po slovenskih društvih, se zibati ob zvokih polk in valčkov ...
- Slovenci, naš čas je omejen, vsakega zapravljenega trenutka je škoda ...
- Biti danes Slovenec, je iskanje resnic! Je solza in trpljenje! Je delo in žrtvovanje! Je klic srca po končni slovenski zmagi! Po svobodi slovenskega naroda!

4

Slovensko Pismo

AVSTRALIJA

PRED IN PO PLEBISCITU.....

Dr. Janez Dular in Spomenka Hribar sta decembra 1990. poslala številnim slovenskim društvom, organizacijam in posameznikom po svetu pismo, v katerem sta pozvala Slovence naj tudi oni moralno podprejo plebiscit za suvereno in neodvisno Slovenijo.

Tako je prispelo pismo tudi na novi Slovenski informativni center v Sydneju, ki ga vodi Alfred Brežnik. Kljub pomanjkanju časa, saj je bil plebiscit že pred vrti, in veliki oddaljenosti rojakov v Avstraliji, je Alfredu Brežniku uspelo zbrati kar 27 odgovorov, oziroma izjav slovenskih društev, organizacij in posameznikov v Avstraliji.

Tako so PLEBISCIT ZA NEODVISNO IN SAMOSTOJNO SLOVENIJO PODPRLI SLEDEČI:

1. AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
2. SLOVENSKI NARODNI SVET N. S.W.
3. ST'RAPHAEL'S CENTRE - SLOVENE MISSION
4. SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY
5. KLUB TRIGLAV - SYDNEY
6. SLOVENSKI ŠOLSKI ODBOR N.S.W.
7. SLOVENSKO AKADEMSKO DRUSTVO SYDNEY
8. SLOVENSKO NARODNO DRUŠTVO SYDNEY
9. SLOVENSKO AVSTRALSKI LITERARNO UMETNIŠKI KROŽEK(SALUK)
10. SLOVENSKO AVSTRALSKI KLUB PLANICA - WOLLONGONG
11. IVO KLOPČIČ - PREDSEDNIK, SLOVENSKO DRUŠTVO TIVOLI, NEWCASTLE
12. SLOVENSKI NARODNI SVET CANBERRA
13. SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA
14. SLOVENSKI NARODNI SVET QUEENSLAND
15. SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO PLANINKA, QUEENSLAND
16. SLOVENSKA RADIJSKA SKUPINA 4 EB, QLD..
17. SLOVENSKA BALINARSKA EKIPA, CORNUBIA QLD.
18. SLOVENSKI NARODNI SVET VICTORIA
19. VERSKO IN KULTURNO SREDIŠČE VICTORIA
20. PETER MANDELJ, PREDSEDNIK SVETA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ V VICTORII
21. SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE
22. SLOVENSKA SOSESKA V JUŽNI AVSTRALIJI
23. SLOVENSKA SKUPNOST IZ DARWINA
24. SLOVENSKI KLUB IZ PERTHA, ZAPADNA AVSTR.
25. UREDNIŠTVO SLOVENSKO PISMO
26. PRESS RELEASE-SLOV.DRUŠTVO CANBERRA
27. OGLAS IZ CANBERRE, OBJAVLJEN V CANBERRA TIMES IN THE AUSTRALIAN

Vsi odgovori so poslani na:

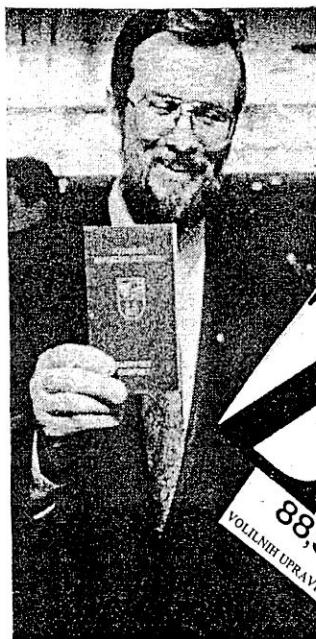
IZVRŠNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
RESOR ZA SLOVENCE PO SVETU
GREGORČIČEVA 27

Na žalost v Avstraliji nekatera slovenska društva, organizacije ali posamezniki, ki so bili vprašani niso želeli ali hoteli podpreti plebiscita v Sloveniji. Katoliški tednik DRUŽINA je za ta trenutek moralne odločitve našel pravilen odgovor in pojasnilo.....

PLEBISCIT

Plebiscit v Sloveniji smo podprli tudi
avstralski Slovenci

Slovensko Pismo

od

Pi Sm a do Pi Sm a

Od 18.dec.90. do 10.februar.91.

18.12. je Informativni center iz Sydneysa, ki ga vodi Alfred Brežnik odposlal v Slovenijo lepo število-kar 27-izjav slovenskih društev, organizacij in posameznikov, v katerih tukajšnji Slovenci podpirajo plebiscit v Sloveniji. Več na str.S.P.

20.12. se je zbrala skupina slovenskih vernikov na skupno molitev v cerkvi v St.Albansu. Za pokoro so si izbrali molitev za Slovenijo. Pred plebiscitem pa so molili tudi v vseh slovenskih cerkvah po Australiji.

22.12. je izšla nova številka MISLI, v katerih nas pater Bazilij obvešča, da bo izšla po novem letu dvojna številka tega glasila in s tem bodo MISLI pričele svoj 40.letnik izhajanja.

23.12. je bil v Verskem središču v Merrylandsu koncert božičnih pesmi. Sodelovali so: cerkveni mešani zbor, ženski zbor iz Wolongonga in triglavski moški pevski zbor.

24.12. prav pred proslavljanjem Božiča je prišla iz Slovenije razveseljiva novica o zelo uspešnem plebiscitu. Tako so slovenski verniki to leto proslavili ta praznik v posebnem vzdušju.

26.12. so društva po Australiji pripravila štefanovanje. Ponekod so ob tej priložnosti slavili tudi uspešne plebisci-te volitve. Posebej veselo je bilo v Canberri.

2.1. so pričeli v Verskem središču v Kew s seminarjem folklora, ki ga je vodila Ljuba Vrtovec-Pribac. Na harmoniko je igrala Darja Boh. Seminarja se je udeležilo lepo število otrok in učiteljic iz slovenskih društev.

5.1. je bil zaključni nastop folklora. Po nastopu so skupaj z otroki zaplesali še odrasli. Folkloristi so prikazali gorenjske, dolenske, prekmurske in štajerske plese.

10.1. so mi prišle v roke KLUBSKE NOVICE iz Pertha, v katerih tamkajšnji slovenski rojaki obveščajo o njihovi dejavnosti. Pisajo kako navdušeno so zbirali denar za poplavljene v Sloveniji. Do konca leta so zbrali 4.300 dolarjev. Pisajo tudi o svetovnem prvenstvu v plavanju, na katerem sodelujejo slovenski plavalci.

16.1. smo sprejeli zahvalno pismo dr.Dularja in Spomenke Hribar v katerem se zahvaljujeta za podporo plebiscita.

21.1. so člani SNS-ja iz Viktorije na svoji redni seji razpravljali o boljši povezavi s slovenskimi društvimi v Viktoriji, o načinu izbire kandidatov za Slovensko izseljensko matico v Ljubljani ter o obisku dr.Jožeta Pučnika, ki naj bi se mudil v Australiji konec februarja. Pogovarjali so se tudi kaj ukreniti v slučaju vojnega udara na Slovenijo.

22.1. je poslala Avstralska slovenska konferenca protestno pismo jugoslovenskemu ambasadorju v Canberri dr.Borisu Cizlu, s pritožbo nad ravnanjem takoimenovane Jugoslovanske ljudske armade, ki nenehoma preti Sloveniji.

25.1. so se sestali predstavniki Avstralske slovenske konference iz Melbourna, Sydneysa in Canberre s hrvaškimi predstavniki in razpravljali o organizirjanju demonstracij.

26.1. je slavila naša nova domovina Australia Day, številnih prireditev so se udeležili tudi priseljenci. Predsednik Avstralske slovenske konference Marjan Kovač

pa je tega dne napisal pismo avstralskemu predsedniku Bobu Hawku, v katerem ga obvešča o vrstnem redu dogajanj v Jugoslaviji ter o napadih na slovensko in hrvaško demokracijo, še posebej pa o pritisku JLA na obe republike. Avstralskemu parlamentu pa so napisali pismo še predsednik društva Canberra in predsednik SNS-ja Canberra Cvetko Falež.

27.1. so se Slovenci iz Sydneysa, Canberre in Melbourna pridružili masovnim demonstracijam Hrvatov. Demonstrirali so proti uporabi sile Jugoslovanske ljudske armade. Hrvaskim govornikom so se pridružili tudi slovenski. Zeleli so vzbuditi pozornost avstralske javnosti.

31.1. je prispela v Versko in kulturno središče Kew v Melbournu dolgo pričakovana, vesela novica, da je gradnja doma za ostarele odobrena.

1.2. se je v Sydneyu sestal Slovenski narodni svet. Na sestanku so razpravljali o pripravah za proslavo dneva slovenske neodvisnosti, ki bo 23.februarja 91. v KLubu Triglav. Pogovarjali so se tudi o izbiri delegatov za Slovensko izseljensko matico in izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi načina na katerega je Matica hotela postaviti v svoje organe predstavnike avstralskih Slovencev. Razpravljali so celo ali naj se sploh sodeluje z Matico ali ne. Imenovali so svoje predstavnike in sicer Ljenka Urbanciča in Cvetka Faleža. Ostane le še da tudi društva izberejo svoje kandidate. Ko bodo imenovani kandidati iz vseh krajev Australije bodo volitve. Na tem sestanku so govorili tudi o delegatih za Svetovni slovenski kongres. Naslednji sestanek bo prvi ponedeljek v marcu.

Marija Senčar je poročala o finančnem prispevku Slovenije za sydneyjsko Macquarie univerzo (40.000 dolarjev). 17.februarja bo v Verskem središču v Merrylandsu občni zbor fondacije.

3.2. so proslavili v Merrylandsu 65. rojstni dan patri Valerijana Jenka. Cerkev in dvorana sta bili tega dne nabito polni. Svečani govor je imel pater Ciril, nastopala sta pevska zpora Triglava in Slovenskega društva Sydney, na koncu pa so vsi skupaj patri Valerijanu v čast zapeli Kol'ko kapljic tol'ko let.... Po svečanosti je pater Valerijan Jenko svečano naznani patru Cirila kot novega vodjo Verskega središča, on pa bo ostal le kot pomočnik. Oba sta bila navdušena nad tako spremembjo.

4.2. Ponovno smo v Verskem središču Kew v Melbournu, kjer so že pričela dela za graditev doma Matere Romane.

7.2. je minilo leto dni odkar je med nami pater Niko Žvokelj. Upamo, da se je že privadol na "avstralsko slovensko mentiliteto" in da bo vzdržal z nami še nekaj let.

Urednica

6. januarja 1991. je slavil svojo 65. letnico

pater VALERIJAN JENKO

Se na mnoga zdrava leta
Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

The voice- Of Slovenia

Year 2 / No 10 - March 2001

March 15th we celebrate anniversary of the day, when the well known and celebrated Slovenian custom, Installation of Slovene Duke of Carinthia took place for the last time on Gospovetsko polje near Celovec/Klagenfurt

Mezzo-Soprano Bernarda Fink on the Tour with the Australian Chamber Orchestra

Adelaide, Brisbane, Canberra, Melbourne, Sydney – March 2001

/AUSTRALIAN CHAMBER ORCHESTRA/ – Bernarda Fink was born to Slovene parents in Buenos Aires, Argentina and received her vocal and musical education at the Instituto Superior de Arte del Teatro Colon where she used to perform frequently.

In 1985 she won first prize at the Nuevas Voces Liricas competition and moved to Europe where she has had the honour of singing with: the Vienna Philharmonic, the London Philharmonic, Chamber Orchestra of Europe, Czech Philharmonic, Gewandhaus Orchestra Leipzig, Berlin's Radio Symphony Orchestra, The English Baroque Soloists, New Japan Philharmonic, Les Musiciens du Louvre, Academie of St Martin in the Fields, Concerto Köln, Musica Antiqua Köln, Academie der Alte Music Berlin and with the conductors such as Gardiner, Harnoncourt, Pinnock, Marriner, Jacobs, Welser-Most, Herreweghe, Minkowski.

Bernarda Fink has performed to wide critical acclaim at the Grand Theatre de Genève, Czech National Opera, the Opera Houses of Montpellier, Barcelona, Salzburg, Innsbruck, Rennes, The Nederlands Opera and Teatro Colon.

Bernarda Fink career includes over thirty recordings of the following composers: Monteverdi (Orfeo, Ulisse, Poppea), Scarlatti, Handel (Amadigi, Flavio, Giulio Cesare, Poro and Messiah), Bach (B Minor Mass), Rameau, Caldara, Haydn, Hasse, Mozart, Schubert, Schumann, Bruckner, Rossini, Dvorak and others, on labels such as Decca, Hyperion, Archiv and Harmonia Mundi. She has also recorded for many television and broadcasting companies including the BBC.

Much in demand at music festivals, Bernarda Fink has appeared at the Salzburger Festspiele and Mozartwochen, Wiener Festwochen, Prague Spring Festival, Tokyo Summer

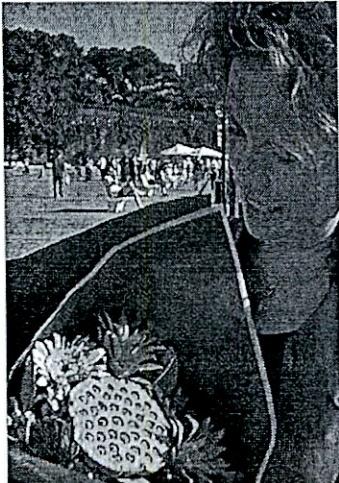
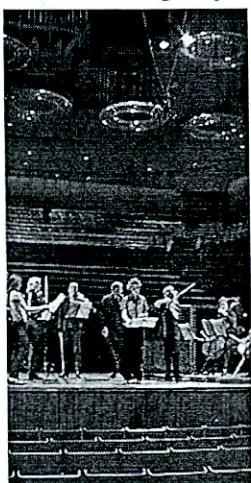
Sydney Opera House:
Bernarda Fink after the Concert –
with the Australian Chamber Orchestra

Photo: Florjan Auser

Festival, the Festival de Montreaux, BBC Proms (with John Eliot Gardiner) and at the Kammermusik series of the Berlin Philharmonic. Her recitals include performances at the Concertgebouw (Amsterdam), Carnegie Hall (New York), the Vienna Konzerthaus, Théâtre des Champs Elysées and the Sydney Opera House.

Bernarda Fink's repertoire ranges from early music like Handel to Chausson, Berlioz, Mahler and Wagner.

Two CD productions with Bernarda Fink have received Gramophone Awards: Giulio Cesare (Handel) and Maddalena ai piedi di Cristo (Calderà) and she has been awarded two Dia-pason d'Or for other recordings. In May 2000 Bernarda Fink recorded St Matthew's Passion together with Nikolaus Harnoncourt for Teldec. She is planning a recording of Spanish songs for Hyperion.

Art Colony for Slovene Artists around the World

In 2001, for the eleventh year in a row, Slovenska izseljenska matica will organise the Art Colony for Slovene Artists around the World. The Colony has become a constituent part of the "Srečanje v moji deželi" festival. Its goal is that Slovene artists who live outside Slovenia get to know each other and their colleagues from the mother country and broaden their knowledge.

The Colony will take place in Sežana from June 26th to July 5th. A commission will select up ten candidates to participate.

The registration form to be sent until April 15 2001 to Slovenska izseljenska matica, Cankarjeva

1, Ljubljana, 1000 Slovenia:
fax: ++ 386 1 425 1673
For more informations
contact SIM

8th Summer Courses Slovene Language on the Slovene Coast

Izola 30th July – August 2001

Hello, this is the
Slovene Mediterranean!

The summer courses are meant for all who wish to learn Slovene, from absolute beginners to those who want to improve the basic knowledge of the language they have already acquired.

Two week language courses are held on different levels.

This year the Ministry of Education, Science and Sport of the Republic of Slovenia is also going to give some scholarships to participate of the Summer Courses of the Slovene Language on the Slovene Coast.

Accommodation in Dijaški dom Izola and Marina Hotel.

Application form to be sent by
15th June 2001 to the
ZRS Koper
Garibaldijeva 18
6000 Koper Slovenija

For more information:
Tel.: + 386 5 612 60 00
E-mail:
vesna.gomizel@zrs-kp.si

FIRST WENDS (Veneti) IN AUSTRALIA

A little group of strangers in this very strange land

By Jozica Gerden

Across this vast and remote land of North Western and Eastern Victoria, to the well known Barossa Valley and other country areas of South Australia, there is a strong representation of the group of people who identify themselves as Wends from Silesia and Lusatia; although Australians rather describe them as the 'old German immigrants'. I have met a number of them and upon learning their names and their Windish background, they tell me they are not really German, but rather Windish or Wends or Veneti from Germany or Austria. At once there is a warmth between us, perhaps due to our historical connection.

Last year I met with Fr. Ivan Tomazic at the Slovenian World Congress meeting in Tinje, Austria, who is the co-author of the books on history: "Veneti - First Builders of European Community". Since then I have read the book on Slovenian Venetian background and studied this well documented theory about 'Veneti' with great interest.

Ivan Tomazic states: "*My intention is to present in a clear and accessible manner, important evidence showing that we Slovenes are a people rooted in central Europe since time immemorable. We created our own social system, and the first form of statehood before the Roman times (Noric Kingdom). We re-established them in the Middle Ages, and we have maintained the same foundation of social and judicial organisation in the tradition of our village community up to modern times...*"

The Veneti - In the region extending from the Baltic Sea to the Adriatic, the Po River region and further south into Apennines, numerous Slovene or Slavic names aroused the attention of linguists and other researchers during the last century...archaeologists have shown that the bearers of the Urnfield culture came from Lusatia and were, according to research, Proto-Slavic Veneti or Wends.

... Polish science gives its attention in further studies predominantly to the area of present Poland and neighbour regions .... and have confirmed two fundamental points:

Lusatian culture is to be regarded as the foundation on which the development of Proto-Slavs or Veneti took place;

and the Veneti or Wends are to be regarded as bearers of the ensuing Urnfield culture, which spread outward into different areas of Europe, including the Mediterranean region.

The ruins of the fortified settlements in the area of Lusatian culture show that its bearers possessed a strong military organisation and often battled with neighbouring Scythian and Germanic tribes...."

I came across many more articles and also met such people as a living example of our common history. But, this well proven theory has been ignored and even denied by the official Slovenian and European historians. One must understand that no current nation in Europe would like to acknowledge that within their borders, their population does not consist entirely of their original indigenous people. Many European countries hold a large population of old Venetic culture.

"...The School of Gustav Kossinna 'lex kossinna' has a profound influence not only on ensuing German historiography, but on European history-writing in general. According to Kossinna school, ancestors of the Germans were the Indo-Germanic people from Indo-European background. Only the Celts, Romans, and Germanic people were seen as bearers of European culture. Slavs, on the other hand, who came out of the Pripyat swamps in the 6th century, and consequently were at a low level of civilisation, could have adopted their culture only from the central-European culture-bearers. Under the pretext of bringing culture and progress to the 'unhistorical, primitive' Slavs, the Germans justified their nationalistic eastward expansion and the so-called bridge to the Adriatic ..."

Recently I shared the book "Veneti..." with a local and a much respected pastor Mr. Noel Uebergang, who displayed great interest about the Wendish history. He introduced me to the Holy Bible in their original language and

also to his well documented family history which was compiled in detail in the following books: "Mirtschin (Mercin) Family in Australia from 1851 - 1990" and "A Little Leaven The Peucker History" from 1853 - 1984. These great and well known families have openly and proudly professed the cultural and historical background of their Wendish culture. Such historical texts have inspired and amazed me as I have developed an awareness of these "little group of strangers in this very strange land".

Noel's great great grandfather, Johann Mirtschin, with his family was one of the vast number of pioneer families from Tabor and Gnadenthal in Western Victoria who were considered to be German, but who were in fact Wendish of the Slavic race, also called Sorbs. Johann was born into a very different community, in the village of Steindorfel in 1809 in what was the Kingdom of Saxony, who married Maria Gude in Saxony. They made their home in Doehten by the river Spree, the ancient hiding ground of the Wends in times of war. The political turmoil throughout Europe had an impact on Saxony during the occupation of Napoleon and his forces. The instability of the political scene lasted into 1840's and combined with some dissatisfaction with the church scene, poor harvests over successive drought seasons and subsequent lack of sufficient food and depression times, all led to the longing for a more peaceful existence in Australia. Saxony was a kingdom with everything officially done in German.

The Sorbs-Wends were an ethnic minority and not all could speak German well. Place names had their official German names but also their Wendish names. Johann Mirtschin was known back home as Jan Mercin.

A STAR ALLIANCE MEMBER

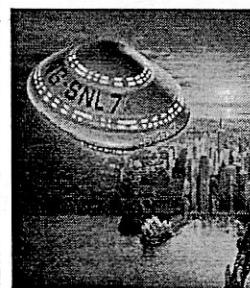
LAUDA IN 2001

Lauda has just begun it's 5th weekly service from Australia to Vienna. We now offer direct one-stop services to Europe on all our flights, with seamless connections to over 100 destinations in Europe.

Prices to Slovenia start from

AUD \$1,455

*Price varies depending on seasonality
•Conditions apply

Why Fly Lauda?

5 times a week direct to Europe

Connections to over 100 European cities

Our state-of-the-art Boeing 777 aircraft

Our "Supernatural Service" reputation

Membership of the Star Alliance

Your "Restaurant in the Sky"

Lauda.....Supernatural

Wends were a very superstitious people who prized personal freedom. Crimes against the individual, family or tribe were severely punished. The marriage bond was held sacred among them. Often called 'stubborn' the Wends were tenacious people who defended themselves at all costs. Once converted to Christianity they displayed a warm hearted faith and intense religious feeling, persevering and imparting their faith to their children regardless of cost or effort. The Wends were hardy, stocky and strong-boned people. Most have wavy brown hair. They have a great capacity to endure pain and hardship. They were not easily discouraged and their determination grew in the face of opposition. They loved trees, art and singing. A deep-feeling people, their loyalty was not lightly withdrawn once given. They were energetic and ambitious; a mystical people, they leaned readily towards spiritualism and prophesies. They raised large families and lived long lives...

In 1848 there were political uprisings throughout the German States. The Wends rejoiced when they saw the end of the feudal system. Their flag was shown for the first time at the pan-Slavic congress, which was held in 1848 in Prague. In Saxony, the Wends presented a petition to the Royal Saxon Assembly. These requests for recognition did not get a very favourable reaction and only a few were met. Their joy was short-lived when they found that the land they wished to till was expensive. Unemployment was wide spread. In 1849 there was an uprising in Dresden, the capital of Saxony, and Prussian troops were to be brought in.

Jan and Maria Mercin had good reasons to emigrate to Australia. The barge 'Helene' with a group of Sorbs finally left Hamburg on 19 August 1851. There was a strong bond within their culture and against the Germans. Together the travellers found comfort in singing their precious hymns when they needed to be reminded of God's sustaining grace. The barge 'Helene' arrived in Port Adelaide on Christmas Eve 1851 after being on board for some 16 weeks. Johann and Maria with their three surviving children (two died at sea) travelled to Rosenthal where there were other Sorbs and Wends living around Lyndoch in Barossa Valley. A year later they had moved to Portland with enthusiasm after the exploration party had returned. Portland was a desirable place for newly arrived immigrants of any nationality to settle, for the town economy was severely depressed. The paper 'Guardian' reported: "Come, good Germans, come and cultivate our lands and grind our corn... They were in fact expecting 300 German families, but were disappointed at the arrival of 11 wagons and families only. The Mercin family finally established themselves and built their home in Gnadenthal in the times of the gold rush in Victoria around Ballarat area. "Gnadenthal", meaning "The Valley of Grace" was the name given to their new little community in Australia. The early years at Gnadenthal were busy and most difficult for Johann and Maria's families and their neighbours. But this Sorb-Wendish community was close-knit. Most of the families had known each other before emigrating, some were even related. They were bound together by their cultural identity, which gradually disappeared, their longing for a better life and their old Lutheran faith. Jan and Maria Mercin had 13 children and of their seven surviving children, five married Sorbs. The Mirtschin family could look back over an incredible journey through life across continents, through joys and sorrows in the company of faithful friends and fellow-believers...

The words "Blessed are the dead that die in the Lord" which appeared in the death notice for Johann in 1878, apply equally to the matriarch and patriarch of the Mirtschin family in Australia...

...The origin of the Peucker family also reaches back to Silesia (Prussia), where Edward was born in the year 1791 in Kowary and died 1876 in Berlin. Name Peuker means 'baker' in English (in Slovenian 'Pekar') and is a Wendish name. When the first of the Peukers arrived in Australia, gold mining was in full swing in the Victorian Ballarat area. The Wendish group from South Australia travelled via Mount Gambier to Portland, then further to Tabor, Gnadental and Penhurst. The Victorian government welcomed the influx of these good-working 'Germans' and gave them financial assistance for land, for their churches and schools and even paid allowances for pastors and teachers. In 1871 the Wimmera was opened up for settlement and many immigrants took advantage of this Victorian Selection Act. The Peucker story in Australia has its cradle around Warrnambool and it spread throughout Western

Slovene World Congress First International Symposium on Veneti in Ethnogeny of Central Europe

**17. - 18. September 2001
The Symposium will be in
Slovenian and English language**

district of Victoria, Wimmera, to north eastern Victoria and the Riverina and, even further, to Perth and Qld.

Life wasn't all rosy for the New Australians. Apart from the long hours of toil, the primitive equipment and the lack of education, it was still better than back in Prussia. They reminded themselves again and again of the hardship they faced in the old country. They put their backs behind the plough, built churches and thanked God for their new lot in life ...

"By the singleness of purpose, their hard work, and perhaps most of all the revealing of God's grace in their lives, this Sorbian/Wendish families had flourished. A little group of strangers in a very strange land."

Reference: Information in this article was collected, and some transcripts were taken from the following books:

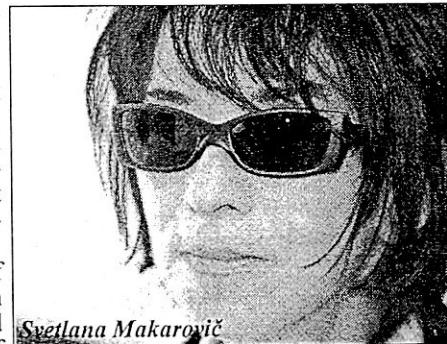
1. "Mirtschin Family in Australia from 1851 - 1990"; 2. "A Little Leaven The Peucker History" from 1853 - 1984.) published in Australia, 1990;
3. "Veneti - First Builders of European Community" by Jozko Savli, Matej Bor and Ivan Tomazic, published in 1996 in Austria

The National Puppet Theatre of Slovenia Presents

TACAMUCA

SYDNEY /NICK VICKERS/ – The National Puppet Theatre of Slovenia recently toured Australia and along with Adelaide and Canberra performed TACAMUCA, on Thursday 15th March at St Rafaels Slovenian Mission Church Hall.

Tacamuca is the name of a white cat with big green eyes. She is alone and hungry, but very proud of her beauty. When she finds a cat's golden coin on her path she uses it to buy a green silk ribbon (which matches her eyes beautifully) instead of food. Adorned with a ribbon, but still starving, Tacamuca searches for work and experiences some very funny but also some terrible and dangerous things. A rabbit offers her turnip and cabbage, a skunk offers her an egg and a fox wants to eat her. Everything goes wrong. Finally Tacamuca is saved by a dachshund and it turns out that the green ribbon has nevertheless brought her happiness and good luck. The text was written by Svetlana Makarovic (on the picture), Slovenian most popular author of children's plays, and directed by Barbara Hieng Samobor, the artistic director of Puppet theatre Ljubljana. It was a very nice performance filled with songs and also suitable for small children and each performance lasted approximately one hour. The performances of The National Puppet Theatre were seen as an opportunity to raise awareness of Slovenian culture through pleasurable means and provide an opportunity to promote one of our most respected traditions to local Australian audiences.

Svetlana Makarovic

NEWS STA

Ljubljana – New Slovenian passports meeting the requirements of the EU and international standards have started to be issued. Citizens must change their passports by 5 August 2002, or earlier if the period of their validity runs out beforehand.

Ljubljana – A collection of poems by France Preseren in French, entitled *L'ultime aimée* (*The Last Love*), was presented in Ljubljana. **Ljubljana** – Marking 300 years since Academia Philharmonicorum Labacensis was founded and 100 years since the Slovene composer Blaz Arnic was born, a music festival is going on in Ljubljana at St. Jacob's Church. A three-day conference will discuss Academia Philharmonicorum Labacensis and similar European institutions as well as the life and work of Arnic. Musicologists from Slovenia, Croatia, Italy, Austria, Germany, Slovakia, Great Britain and the Czech Republic will take part.

Maribor – The Vice Chancellor of the University of Maribor Franc Cuš and Chancellor of the University of Tuzla Izudin Kapetanovic signed in Maribor a co-operation agreement between the two universities. The Slovenian and Bosnian universities will now co-operate in the construction of an information network within the Tempus Jep programme, in the international exchange of students and professors, as well as jointly participate in EU projects.

Ljubljana – An Austrian chain of furniture shops has opened the largest furniture centre in Slovenia on 14 March in Ljubljana. The 20,000 square metre centre will offer furniture and furnishings as well as accessories for apartments, houses and offices.

Kranj – The great award of the 31st Week of the Slovene Drama went to the comedy ‘Ta veseli dan ali Maticek se bo uozeno’, directed by Vito Taufer and performed by the Slovene theatre from Trieste. The play awarded by the jury was one of the seven performances from six Slovene theatres that were competing for the title.

‘Ta veseli dan ali Maticek se bo uozeno’ (This Merry Day or Maticek Gets Married) was one of the first Slovene comedies written by the first Slovene playwright Anton Tomaz Linhart (1756–1795) back in 1790, and is a parody of the classic adaptation of Figaro’s Wedding.

‘Ta veseli dan ali Maticek se bo uozeno’ was premiered in Trieste

at the end of January 2001. The comedy has been ‘translated’ into the local dialect and set to the Trieste surroundings in the 60s, when the postwar economic prosperity in Italy came to an end and when the first doubts arose about fixed and fake image of a happy life.

Ljubljana – Slovenian pharmaceutical company Lek has signed a contract to take over a 89.45-percent stake in the Polish pharmaceutical company, Argon SA.

Ljubljana – Ljubljana Airport last year generated an income of SIT 4.582 billion (EUR 21 million), up 11.7 percent from 1999. Net profits totalled SIT 1.156 billion (EUR 5.4 million), which was 15.6 percent more than the previous year, the unaudited accounts reveal. Ljubljana airport saw 29,965 arrivals and departures last year, up 10.1 percent from 1999. The number of flights made by air carrier Adria Airways increased 14.4 percent, while those made by foreign air carriers dropped 8.6 percent. A total of 991,693 passengers were recorded at the main Slovenian airport last year, which was an increase of 10.7 percent. 12,396 tonnes of goods were transhipped through the airport last year. The number of transported passengers is expected to increase to 1.5 million by 2005.

Moravske Toplice – The Moravske Toplice spa had a net profit of SIT 255.7 million (EUR 1.1 million) in 2000, which is up 25 percent over 1999 and 5 percent more than anticipated. The number of overnight stays increased by 20 percent to 280,000, while the number of one-day visitors increased by 86 percent in 2000. Moravske Toplice also completed several facilities investments in 2000 and opened the new swimming pool complex Terme 3000. The spa anticipates a 14 percent increase in the number of overnight stays in 2001 and a 46 percent rise in the number of one-day visitors.

Sydney – Slovene ultra-marathon runner Dusan Mravlje finished third at the 4355 kilometre-long TransAustralia ultra-marathon after having competed for 63 days. Mravlje was very pleased with his results, as the race was extremely difficult at air temperature of 40 degrees Celsius in the first three weeks of the marathon. Mravlje used up nearly five pairs of running shoes and drank an average of seven litres per day, even 18 litres at one stage. Some sections of the marathon were up to 100 kilometres long. Nine runners gave up the race, while the marathon also claimed the life of Australia’s best ultra-marathon runner Brian Smith, who lost his strength at the beginning of the 28th stage of the foot race.

Brussels – Slovene sports climber Martina Cufar won the first Master climbing competition of 2001 in Brussels, Belgium. Climbing up three difficult paths, Cufar was placed first before U.S.A.’s Elena Ovchinnikova and France’s Chloe Minoret.

Paris – Slovene gymnast Aljaz Pegan won gold on the horizontal bar at a world cup event in Paris. Pegan won with the mark 9.650, according to new international gymnastics criteria. Pegan also competed on parallel bars and was placed eighth.

Planica – The world cup in ski-flying went to Poland’s Adam Malysz, Slovenia’s Igor Medved (206m, 198.7) was excellent sixth.

Nova Gorica – On 29 and 30 May, Slovenia will host the 10th and 11th sections of the cycling race Giro d’Italia. On both days, the Slovenian-Italian border will be crossed by the over 1,600 people and 550 vehicles involved in the competition.

Skocjan – The Skocjanske caves park is preparing a series of events throughout the year to mark the 15th anniversary of the inclusion on the UNESCO World Heritage list.

The celebrations were launched with an exhibition of photos by Borut Lozej, a park guide and photographer. Visitors will be able to experience a virtual tour of the park at www.park-skocjanske-jame.si, taking them into the cave, the surrounding villages and vistas with the help of digital photographs. On 23 March the park will host a meeting of directors of meteorological institutions from Europe. At the end of April, an Alpine convention entitled Karst Hydrology as well as a presentation of archeological findings in the cave will take place. In November, the park is to organise an international workshop entitled Monitoring in Karst Caves.

Over 50,000 visitors from Slovenia and abroad visited the Skocjanske caves in 2000, including some 400 experts who did various research in the caves. Since 1999 the Skocjanske caves park has also been included in the Ramsar Convention as the first underground wetland in the world. Slovenia is well known for its Karstic caves, the most famous and largest of them being the Postojna Cave, which is visited by thousands of visitors every year.

Ljubljana – Life expectancy for children of both sexes born in Slovenia between 1995 and 1999 has increased by a year. Thus, a baby boy can expect to live 71.4 years, and a girl 78.8 years. Men and women born in western Slovenia can expect to live respectively 2.7 years and 2.1 years

longer than those born in the eastern part of the country, according to the National Statistical Office.

Thessaloniki – Slovene Transport Minister Jakob Presečnik signed a memorandum on the tenth pan-European transport corridor from Austria’s Salzburg to Greece’s Thessaloniki with transport ministers of seven countries in Thessaloniki.

Split – Slovene wines competing at the international assessment of wines and distilled spirits in Croatia’s Split received a total of 50 medals and other awards. An international jury tasted a total of 217 vines and spirits, 65 of which came from Slovenia. While nine Slovene wines were presented the highest award, the companies Vinag Maribor were awarded for the design of the bottle and label. The highest awarded wines include ice wine laski rizling 1999 by Vino Brezice, Chardonnay 1999 and Merlot 1998 by Vinska klet Goriska Brda, ice wine laski rizling 1997 by Kapela, ice wine laski rizling 1999 by Ljutomer, ice wine Sauvignon 1999 by Kmecka zadruga Krsko, and Merlot 1999, Cabernet Sauvignon 1999 and sweet Muscat 2000 by Vinakoper.

Trieste – The Trieste local authorities took a decision to rename 55 streets and squares in the region of Trieste, of which as many as 24 will bear Slovene names or be named after famous Slovene writers and historic figures. The decision was an attempt to, “at least partially”, remedy the injustice done to the Slovene inhabitants of the region of Trieste.

Streets and squares will be named, among others, after the author of the first Slovene book Primoz Trubar (1508–1586), one of the finest Slovene writer Ivan Cankar (1876–1918) and the novelist France Bevk (1890–1970), a Slovene patriot fighting after WW I against Italy’s presence in part of the present-day territory of Slovenia.

Ljubljana – One of the most famous Slovene gymnasts Boris Gregorka, an Olympic medal winner, died on Friday aged 95. Gregorka was born in 1906 in Brezice, eastern Slovenia. As a member of the Ljubljana Narodni dom sports club, he was on the Yugoslav gymnastics team from 1928 to 1938 and competed at the Olympic Games in 1928 and 1936. He was a member of the team winning a bronze Olympic medal in Amsterdam in 1928. After 1945 he worked as a coach and mentor in the club Partizan Narodni dom. He lead the Yugoslav gymnastics team for eight years, coaching one of the most successful Slovene gymnasts of all times, Miro Cerar. He also received the Bloudek Award for outstanding achievement in sports.

Zahvala za sodelovanje pri podpisni akciji ob slovenskem plebiscitu

*Slovensko
Pismo*

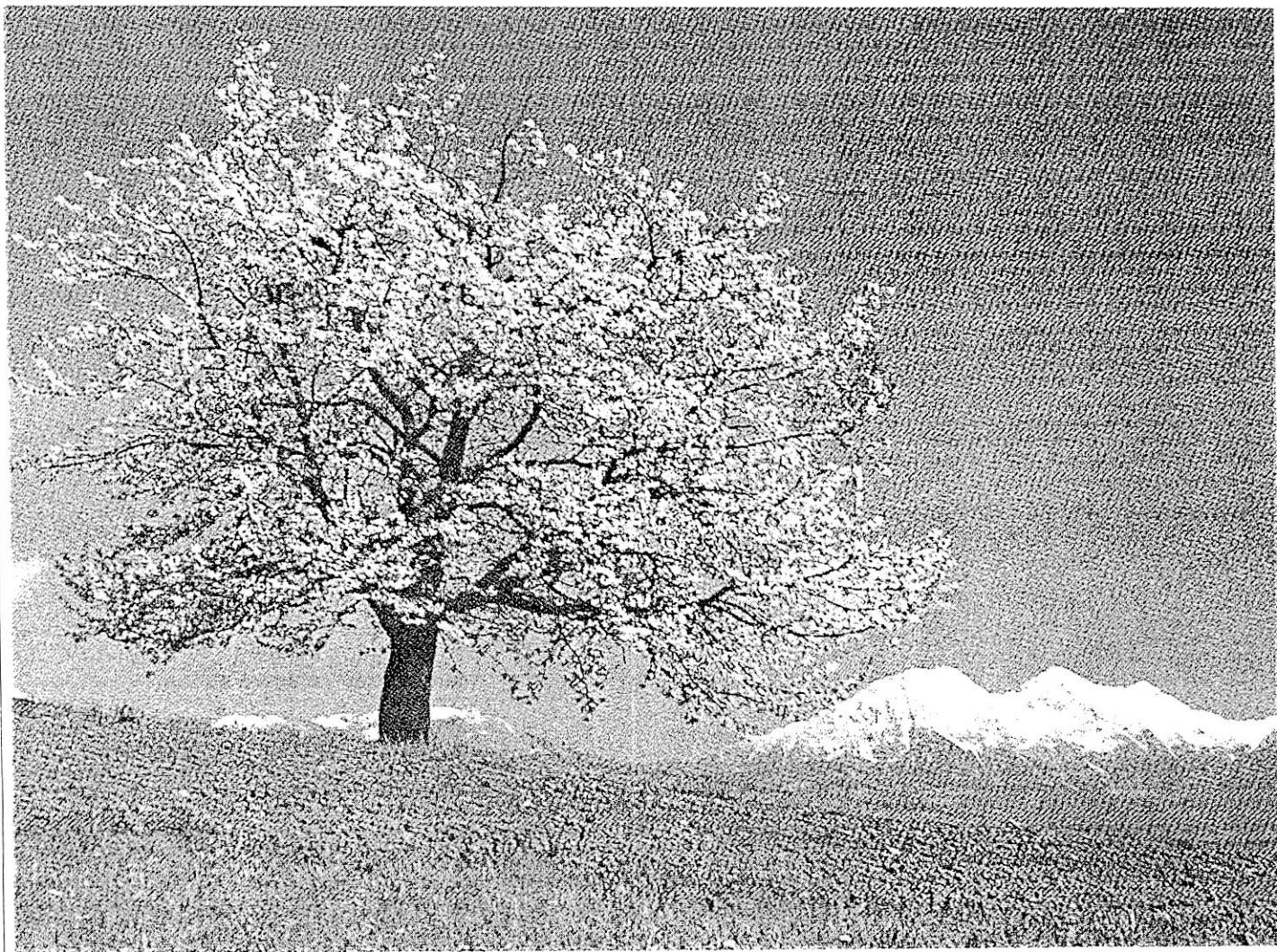
Februar 1991

CENA: 6 dollarjev

V času priprav na plebiscit o osamosvojitvi države Slovenije sva v imenu Izvršnega sveta Republike Slovenije in v imenu iniciativnega odbora konference Republike Slovenije za Svetovni kongres dala pobudo za zbiranje podpisov v podporo plebiscitni odločitvi. Odziv Slovencev po svetu je bil izredno velik in je nadvse ugodno vplival na politično ozračje v plebiscitnih dneh: okreplil se je občutek, da gre res za zgodovinsko odločitev vsega slovenskega naroda.

V dneh od 10. do 23. decembra 1990 je prispelo na naslov slovenskega izvršnega sveta čez 6.000 podpisov (zaradi težav s pošto jih je še nekaj sto prišlo tudi pozneje). Zganili so se Slovenci in Sloveške od ZDA do Avstralije, od Švice do Madagaskarja ter nam pošiljali posamično podpisane "glasovnice" ali po cele pole s po več deset, več sto in celo več tisoč podpisi: prihajale so tudi številne solidarnostne izjave slovenskih društev in organizacij z vseh končev sveta.

S tem smo seznanili slovensko javnost, gradivo pa je bilo na dan plebiscita izročeno predsedniku slovenskega parlamenta dr. Francetu Bučarju. Ta je 26.12.1990 sporočil uradni izid plebiscita ter oznanih: slovensko razglašam pred tem visokim zborom, slovensko in jugoslovansko ter vso svetovno javnostjo, da se je slovenski narod na temelju trajne in neodtujljive pravice do samoodločbe odločil, da republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država. V dneh, ko se že lotevamo neposrednega uresničevanja te plebiscitne odločitve, se želimo tudi zahvaliti vsem, ki ste s svojim podpisom pri pomogli k prepričljivosti tega dejanja, posebno pa tistim, ki ste pomagali podpisno akcijo izpeljati: predsednikom društev, vodjem dušopastirskih središč ter številnim iniciativnim posameznikom, ki ste z veliko požrtvovalnostjo in iznajdljivostjo v tako kratkem času dosegli, da se je podpisovanja udeležilo toliko ljudi.

Vaša zavzetost nas zavezuje, da bomo z vsemi močmi izpolnjevali naloge, ki izhajajo iz odločitve za samostojno in neodvisno državo Slovenijo, našo in vašo domovino.

Spomenka Hribar,
predsednica Skupščinske komisije za Svetovni slovenski kongres
in tajnica iniciativnega odbora konference RS za SSK

dr. Janez Dular,
član IS RS za Slovence po svetu in narodnosti v Sloveniji

O DOMOVINA, KAJ SMO TE LJUBILI DOVOLJ?

Vsi Slovenci v Avstraliji smo spremljali dogodke v Sloveniji, vse od časa plebiscita v decembru, ko se je velika večina Slovencev odločila za slovensko neodvisnost, pa do dejanske proglašitve neodvisnosti Republike Slovenije, koncem junija.

Tragični dogodki od tega dne dalje nas niso presenetili. Nikomur v domovini ni bilo do vojne, saj v današnjih civiliziranih časih ne bi pričakovali, da bi nas skušal nekdo s silo držati v zvezi, v kateri celoten slovenski narod ne želi več ostati. Vojna, kakor je bila kratka, hvala Bogu, je prizadela Sloveniji veliko žrtev, pa tudi nepopisno materialno škodo. Slovenske organizacije in posamezniki v Avstraliji so že organizirali različne akcije za zbiranje pomoči domovini.

"SAJ V DANAŠNJIH CIVILIZIRANIH ČASIH NE BI PRIČAKOVALI, DA BI NAS SKUŠAL NEKDO S SILO DRŽATI V ZVEZI"

Veliko pa je še med nami ljudi, ki menijo, da borba za neodvisnost Slovenije ni bila potrebna, da naj bi Slovenci ostali mirno v Jugoslaviji, kjer so bili že skoraj petdeset let in molče prenašali vedno večje izgube narodnih in človeških pravic. Pravijo, da si je Slovenija sama nakopala težave in naj sedaj nosi posledice. Med tistimi, ki celotne zadeve ne odobra vajo, so mnenja deljena. Nekateri pravijo, da "zato je pa tako, ker so belogardisti vse čez vzeli, sedaj pa naj jih še podpiramo!" Drugi pravijo, da je "še vedno ista komunistična banda, samo ime so spremenili!"

Kdor ne želi dati, bo vedno našel kak izgovor, zakaj ne bo dal.

Zadnji časi so nam prinesli mnogo sprememb, pa tudi mnogo razočaranj. Od slovenske narodne sprave dalje, odkar smo začeli delati skupno v Slovenskih narodnih svetih, bi lahko rekli, da je še dalč do resnične sprave v srcih naših ljudi. Mnogi prijatelji me sedaj gledajo z nezaupanjem ali utihnejo, če pride blizu. Ženska, ki sem jo vedno cenila in spoštovala, mi je rekla, da bi mi najrajši pljunila v obraz, ker sem se spetljala s ta belini. In nekdo drugi mi je rekel: "Ste bili Jugoslovani z rdečo zvezdo, zdaj pa kričite 'Slovenija'!" To sta samo dva primera od mnogih.

Res je, bili smo Jugoslovani. Socialistična Republika Slovenija, v kateri smo zrasli od majhnega, je bila del Jugoslavije. Gotovo je imela svoje napake, vendar meni in še mnogim iz moje generacije, ki izhajamo iz revščine, je dala jugoslovanska Slovenija kruha, streho nad glavo in izobrazbo. Učili so nas, da smo bratje, enakopravni, in da moramo drug drugemu pomagati. Srečevali smo se z mladino drugih jugoslovanskih republik, ki so jih učili prav tako in to je bilo lepo in prav. Tako bi moralno biti. Vendar v resničnem svetu se ne zgodi tako.

Ljudje, ki so si pridobili oblast, je niso hoteli več spustiti iz rok in so postali bolj aristokratski, kot grofje v starih časih. Pomoč, ki smo jo razvitejši narodi začeli dajati z dobro voljo, se je tekom desetletij spremenila v breme na eni strani in izkorisčanje na drugi strani. Težko se je bilo

posloviti od sanj o skupnosti, o bratstvu, o pomoči drug drugemu. Težko je bilo verjeti, da so mnogi idealistični mladinci, s katerimi smo skupaj gradili ceste in železnice, zrasli v preračunljive politike, ki poznajo samo besedo DAJ! Mnogi izmed nas še vedno niso izgubili teh sanj in se iskreno čudijo, zakaj želi Slovenija iz Jugoslavije.

Samo, časi so se spremenili. Kar je bilo dobro in prav za Slovenijo pred dvajset ali trideset leti, danes ni več dobro. To pa najbolje vedo Slovenci doma in ne mi tukaj, ki smo že desetletja od doma in hodimo domov še samo na obiske.

Zato želim povedati vsem, ki mi pripisujejo različne "barve"-nekateri naravnost v obraz, drugi za hrbotom-SLOVENSKA SEM! Dokler je bil moj narod zadovoljen v Jugoslaviji, je bilo to dovolj dobro tudi za mene. Če pa se je odločil slovenski narod za neodvisnost in si sam izvolil demokratsko vlado, potem je ta odločitev dovolj dobra tudi zame, še posebno, ker kot sem dejala, oni tam vedo bolje kaj želijo in kaj jim je najbolje.

"ČE SE JE ODLOČIL MOJ NAROD ZA NEODVISNOST IN SI SAM IZVOLIL DEMOKRATSKO VLADO; POTEM JE TA ODLOČITEV DOVOLJ DOBRA TUDI ZAME"

Kot otrok socialistične vzgoje sem in bom ostala pristaš Milana Kučana, predsednika predsedstva Slovenije. Tudi tistih okrog njega, ki so znali presoditi kaj je treba spremeniti. To pa ne pomeni, da ne morem spoštovati dr.Pučnika, g.Peterleta, g.Janšo in vse ostale, ki prihajajo iz drugih strank, pa delajo iskreno in po svojih najboljših sposobnostih za dobro slovenskega naroda. Za dobro Slovenije in Slovencev, sem pripravljena sodelovati z vsakim poštenim človekom, ki mu je pri srcu narodov blago in nikogar ne bom vprašala kakšne barve je.

Pomoč, ki jo zbiramo ni namenjena Kučanu, Pučniku ali kakemu drugemu politiku. Namenjena je moji in vaši družini, našim sorodnikom, prijateljem, namenjena je bolnicam, ki nimajo zdravil in otrokom, katerih starši nimajo dela.

Naj vas vprašam: Ali ljubite domovino samo, če je prave barve? Kaj mislite, da ima prav tisti, ki pravi ne dam jim, belogardistom! Po drugi strani pa, kaj boste storili drugi, če se slovenski narod v svoji nepotrežljivosti odloči, da bo na

"ALI LJUBITE DOMOVINO SAMO, ČE JE PRAVE BARVE?"

naslednjih volitvah postavljal kot vladajoče "prenovitelje", v opozicijo pa sedanjo demokratično koalicijo? Kaj se boste spet odrekali domovini in nas klicali zato, ker bomo sodelovali z domovino za komuniste? Kakor ste nas klicali prej! Dajte no, nehajte! Ljudje z obeh zasovraženih strani v času druge vojne so že mrtvi ali pa so že takoj v letih, da na današnje politično življenje v Sloveniji nimajo nobenega vpliva. Mi tukaj pa še vedno govorimo o komunistih in ta belih!

Generacija sedanjih politikov doma ve za stare prepire samo iz zgodovine in ima sedaj veliko važnejših problemov s sedanostjo, da bi se prepirala o stvareh, ki so se dogajale pred pol stoletja. Kaj ne moremo tudi mi pozabiti na stare prepire in probleme in misliti le na domovino Slovenijo? Brez pridrškov in pomislekov.

Zapomnimo si: STRANKE IN VLADE PRIDEJO IN GREDO NAROD SLOVENSKI PA JE BIL IN BO OSTAL, kakor je ostal dolga dolga stoletja skozi zgodovino in vse težave. In to je naš izvor, to so naše korenine! ALI RES NE MOREMO LJUBITI DOMOVINE BREZ POGOJEV?

MARTHA MAGAJNA

V žarišču

Denar in zlato nekdanje skupne države Jugoslavije Miloševič "spravil na varno"

BEograd /STA, VEČER/ – Včasih so denar stlačili v kovčke. Včasih so zlate palice vozili na letališča v prtljažnikih avtomobilov ob policijskem spremstvu. Včasih so vse opravili kar prek bančnih terminalov. Včasih je šlo premoženje na Ciper, včasih v Švico ali Kitajsko, Nemčijo ali Južnoafriško republiko. Tako pravijo jugoslovanski preiskovalci, ki skušajo izslediti, kako je nekdanji jugoslovanski predsednik Slobodan Milošević domnevno oropal državo njenega bogatstva, zlasti zlata, in si v tujini na bančne račune naložil stotine milijonov, če ne več milijard dolarjev vredno premoženje.

Vir velikega dela tega prikritega bogastva je rudarski kompleks Bor. Mreža 19 tamkajšnjih podjetij je bila nekoč rekorder z 20.000 zaposlenimi delavci in največji vir priliva tuje valute za državo. Predstavniki v Beogradu pravijo, da sta Milošević in nekdanji namestnik premiera Nikola Šainovič, ki ga tudi iščejo v Haagu, vodila zlati rudnik, kot bi bil njuno podjetje. Zakon določa, da morajo vsi dohodki od prodaje zlata končati v državnem proračunu. Preiskovalci zdaj ugotavljajo, da je denar v resnici odtekal v tujino, kjer naj bi si nekdanji predsednik zgradil mrežo podjetij, bank in računov, s katerimi je med drugim elegantno zaobšel sankcije mednarodne skupnosti.

Sodelavci glavne tožilke sodišča za vojne zločine na tleh nekdanje Jugoslavije Carle del Ponte trenutno preučujejo 25 škatel bančnih zapiskov, ki jih je pred nekaj tedni poslala ciprska centralna banka. Ciper se omenja kot ena glavnih postojank Miloševičevih bančnih akcij, v katero je pred leti dregnila tudi Slovenija z zahtevo po zamrznitvi sredstev na tamkajšnjih računih, ki naj bi bila last nekdanje skupne države.

Toda denar je tja odtekal tudi takrat, ko je bila skupna država že davno pokojna. V nekaj pošiljkah, ki so bile uradno zabeležene kot prevoz bakra, so letala Swissaira med letoma 1998 in 2000 vozila zlate palice v Švico, kjer so jih prodali na trgu kovin. Skupaj so bile vredne 6,8 milijona dolarjev, večino tega pa so nakazali na majhno ciprsko podjetje MCC Overseas Trade Ltd., ki ne želi razkriti, kdo so njegovi lastniki.

Početje zdaj raziskuje tudi osebje guvernerja Narodne banke Jugoslavije Mladjena Dinkiča. Od oktobra lani, ko je Milošević padel, so preiskave Narodne banke del naporov za odkrivanje nelegalnih poslov, pri katerih sodelujejo tudi ameriška vlada in zahodne obveščevalne službe. Carla del Ponte ne dvomi: "Milošević je ukradel veliko vsoto denarja, zares veliko," pravi. V posle naj bi bilo poleg njega vpletene še približno 200 ljudi iz jugoslovanskega vrha. Švica je že razkrila, da so Milošević, njegovi ožji družinski člani in 35 predstnikov oblasti odprli račune v Švici. Morda največji enkratni zalogaj je iskanje skoraj 200 milijonov dolarjev od skupaj milijarde, kolikor so italijanska in grška telefonska podjetja leta 1997 plačala za državno podjetje za mobilno telefonijo.

200 milijonov dolarjev ni nikoli končalo na državnih računih, pravi Dinkič. Milošević je lani za italijansko *La Stampa* dejal, da "je vse, kar o nas pišejo, laž". Njegova vlada je vse posle z zlatom označila za vojaško skrivnost. Tako je nova oblast še pred kratkim denimo izvedela, da sta omenjeno ciprsko podjetje MCC in podružnica rudnika Bor v Zürichu v zadnjih treh letih organizirala izvoz 720 kilogramov zlata. "Najmanj toliko," pravi Dinkič, "sumimo, da gre za veliko več". Če že ni neposrednih dokazov, pa mnogi vsaj posredno kažejo na Miloševičeve prstne odtise.

Državni zbor RS sprejel zakon o skladu za poplačilo odškodnine žrtvam (II.sv.) vojne

LJUBLJANA /STA/ – Državni zbor je soglasno sprejel zakon o skladu za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja, še pred tem pa podprt tudi uskladitvena dopolnila. Zakon, ki je v zakonodajnem postopku že od leta 1995, predvideva ustavnovitev posebnega sklada za poplačilo odškodnine žrtvam za negmotno škodo. Država naj bi za odškodnine iz proračuna namenila približno 45 milijard tolarjev.

Po pojasnilih predstavnikov vlade gre za izvedbeni zakon, ki ne širi pravice žrtvam vojnega in povojnega nasilja, ampak uresničuje že sprejete obveznosti do teh ljudi iz t.i. vojnih zakonov.

Senzacionalno odkritje?

Predniki ruskega pisatelja Puškinja delno iz slovenskih krajev?

MOSKVA /JUST RUGELJ/ – Sergej Afanasjev, redni član Vseruskega Heraldičnega društva, je pred kratkim objavil članek, v katerem dokazuje da je rodbina Puškin delno iz slovenskih krajev. V zadnjem odstavku piše:

"V spodnji polovici ščita, ki je razdeljen na dva dela, sta emblema, ki kažeta na poreklo rodu Puškinovih. Roka s sabljo je nekoliko spremenjen grb starodavne hrvaške države Raške (v originalu Rami) a nebesno modri orel v zlatem polju je podoben grbu kneževine Kranjske (danes Slovenije). Po ustrem izročilu je ravno iz teh dežel odpotoval v srednjeveško Rusijo slovan Radssa (Racca) s katerim se je začel rod Puškinovih."

Vodilni slovenski heraldik Dr. Jožko Šavli se je odzval na prošnjo Društva dr. France Prešeren iz Moskve in podal svoje mnenje.

Dr. Jožko Šavli, Gorica:

Sergej Afanasjev navaja, da se v sestavljenem grbu rodbine Puškin nahaja tudi grb dežele Kranjske. To bi kazalo na začetnika omenjene rodine po imenu Radsa (Raca), ki naj bi po izročilu prišel s Kranjske oziroma Slovenije, in bil začetnik Puškinov. Grb Puškin je, heraldično gledano, prerezan in v spodnjem delu preklan. Spodaj na (heraldično) levi strani je grb Kranjske: plavi orel na zlatem polju, ki drži v desnem kremplju še nek predmet, ki ga izvire kranjski orel nima. Prav tako spodaj na desni je na plavem polju, roka, ki drži sabljo. Ta grb ustreza grbu rodbine Alapy, ki je od približno leta 1550 dalje imela v lasti grad Metlika. Njen grb je imel prav tako roko s sabljo,

le da na rdečem polju. Najbolj zanimiv je nedvomno klobuk na hermelinu, v gornjem delu grba Puškinov. Predpostavljamo lahko z veliko verjetnostjo, da gre v tem primeru izvirno za grb Slovenske krajine (Dolenjske), ki je bila že v 14. stol. združena z vojvodino Kranjsko, in je imela svoje središče prav v Metliki. V njenem grbu je bil značilen Slovenski klobuk, kmečki, ljudski, katerega so uporabljali tudi pri ustoličevanju vojvodov Karantanije

(Slovenije). Iz tega klobuka je bil izveden tudi poznejši Vojvodski klobuk, ki je danes shranjen v muzeju Joaneum v Gradcu (Štajerska, Avstrija). Ta je prvič izpričan na pečatu vojvode Rudolfa IV. Ustanovnika iz leta 1358. Prav mogoče je, da je bil klobuk Slovenske krajine v Rusiji, kjer njegovega izvora niso poznali, prerasi v knežji klobuk. Na vsak način, vse tri sestavine grba rodbine Puškin imajo svoje vzporedje v grbih Slovenije, oziroma v grbih prvotne Slovenske krajine in Kranjske.

V skladu z novim zakonom se bo odškodnina izplačala v dveh delih. Prvi del v gotovini do višine 300.000 tolarjev, in sicer v dveh obrokih po 150.000 tolarjev, vendar ne pred 15. januarjem 2002, drugi del pa se izplača v obveznicah, ki se upravičencem izročijo najpozneje ob izplačilu prvega gotovinskega obroka, seveda, če gre za odškodnino višjo od 300.000 tolarjev.

Za izplačilo odškodnine se bodo izdale obveznice v višini največ 30 milijard tolarjev v eni ali več serijah, nominirane v tolarjih in izplačljive v petih letnih obrokih.

Prvi obrok zapade v izplačilo 15. septembra 2004, obrestujejo pa se z letno obrestno mero v višini TOM+1 odstotek od 1. januarja 2002. Za izplačilo glavnice in obresti jamči država, naloge v zvezi z izdajo, vročenjem in izplačevanjem obveznic ter obračunavanjem obresti opravlja Slovenska odškodninska družba. Sicer pa so poslanci sprejeli tudi dodatni sklep, s katerim DZ vladi predlaga, naj pripravi novo zakona o žrtvah vojnega nasilja, po kateri bodo ta status pridobili vsi civilni invalidi vojne s priznanim statusom po posebnem zakonu.

V žarišču

Je Matjaž Rogelj prevaral slovensko ministrstvo pa tudi avstralske Slovence?

V prejšnji številki Glasa Slovenije smo poročali na 5. strani "Matjaž Rogelj na svetovnem tekmovanju računalništva".

Kaj boste rekli, ko boste prebrali, da svetovnega prvenstva sploh ni bilo, pa tudi ne evropskega pred štirimi leti ne in da je, po poročanju slovenskih medijev, 22-letnemu mladeniču Matjažu Rogljiju uspelo "iztisniti" od slovenskih ministrstev, predvsem od ministrstva za znanost, šolstvo in šport celih 130.000 mark. Svetovno in še pred tem evropsko prvenstvo pa si je dobesedno izmisli. Tako slovenski mediji. O tem kako se je predstavil tudi nam v Avstraliji berite na tej strani v članku ponatisnjem iz leta 1997. Zadevo naj bi pravzaprav odkrili novinarji Dnevnika. Posumili so, da sta Rogljiju menda pomagala pri goljufiji Mišo Alkalaj iz Inštituta Jožef Stefan v Ljubljani in znani "režiser" potegavščin Američan Joey Skaggs. V času, ko so se slovenski mediji razpisali o zadevi se je Matjaž Rogelj nahajjal v Riu de Janeiru.

Novinarski članki so se vrstili, vsakdor je odkril nekaj novega:

Citat iz Delafax - članek Luke Dekleve Humar:

"Bistveni del tega zapleta pa ni medjiska potegavščina, niti Skaggs niti Alkalaj, ampak izjemno nadarjeni 22-letni student iz Komende. Kot trdi Skaggs, je Rogelj že pred štirimi leti vedel, da bi šlo za potegavščino. Napahtal je, in kot referenco pri poznejšem pridobivanju denarja od ministrstev izkoristil ravnatelja Bežigradske gimnazije Janeza Šušteršiča in manjkal v šoli celo šolsko leto, češ da se pripravlja na tekmovanje. Nato je odpotoval na nekajmesečno računalniško izpopolnjevanje v Avstralijo, češ da je to nagrada za zmago na evropskem prvenstvu, ki ga sploh ni bilo. Zdaj je Rogelj že tri mesece v Braziliji na neuradnem svetovnem prvenstvu, ki ga tudi ni bilo. Od države oziroma od takratnega ministrstva za šolstvo Slavka Gabra je Rogelj dobil povrnjene stroške za evropsko prvenstvo, za pripravo na domnevno svetovno prvenstvo v Braziliji je od tedanjih ministrov Pavla Zgage in Lovra Sturma prav tako dobil denar, nekaj milijonov tolarjev pa tudi od drugih zasebnih podjetij ... Navajanje neresničnih okoliščin ministrstvu Kazenskega zakona RS, z namenom pridobiti premoženjsko korist pomeni goljufijo

ozioroma kaznivo dejanje goljufije po členu 217. Za temeljno obliko tega kaznivega dejanja je predpisana kazen zapora do treh let, za kvalificirano obliko pa osem let ... Tudi če Rogelj denar vrne je to na sodišču samo olajševalna okoliščina"

Ampak to še ni vse. Rogljiju so plačali jezikovno izpopolnjevanje v Londonu, da se bo dobro odrezal tedaj še na evropskem tekmovanju (ki ga ni bilo). Matjaževi starši so povsem na dnu, saj so mu verjeli vse kar jim je povedal in še sami so priskočili finančno na pomoč.

Boris Jež med drugim piše: "... Študent prava Matjaž Rogelj je potegnil šolsko ministrstvo, tamkajšnje uradnike, ki so mu izplačali 130.000 mark, ne da bi trenili z očesom, zdaj pa "do nadaljnje" molčijo in čakajo, da se bo vse skupaj poleglo. Kakor se je že marsikater hujši in finančno neprimerno odmevnješki škandal doslej."

Matjaž Rogelj je res škodil sebi, toda bolj od tega so se osramotili država in njena ministrstva. Povrh vsega pa bodo "plačali" za vse te potegavščine bodoči dobri projekti posameznikov, saj se je razen Rogljievih potegavščin nabralo že tudi veliko drugih. Za omembo vseh pa tukaj in na tem mestu ni prostora.

Je Matjaž Rogelj "potegnil" tudi nas, avstralske Slovence? Tega koliko so prispevali finančno posamezni rojaki iz Avstralije ne vemo. Vemo le to, da smo ga sprejeli povsod lepo in mu poskušali priskočiti na pomoč.

***

Matjaž Rogelj se je vrnil v Slovenijo, vzel si je odvetnika, Petra Ceferina (pravijo, da ta zelo uspešno brani morilce, goljufe, trgovce z mamili in druge ter da je eden najdražjih slovenskih odvetnikov). Policija je Roglja sicer arretirala takoj po pristanku na letališču, zagovarjati se je moral že dvakrat a je po nasvetu odvetnika zelo malo povedal. Tako policija zaenkrat še ni podala uradnega mnenja, do takrat pa bo ostal le osumljen za goljufijo, javnost pa brez odgovorov na zastavljenih vprašanja: kje je njihov denar, denar davkopalčevalcev in kako je mogel takrat 18-letni mladenič prevariti kar tri ministre.

Da se ne bi končalo vse tako, kot se je v Sloveniji že večkrat, namreč da bodo vsega krivi novinarji, ki so zadevo odkrili, Matjaž pa "nedolžen"!?

Ponatisnjeno iz
Glasa Slovenije 1997

Evropski prvak v računalništvu Matjaž Rogelj iz Slovenije na tečaju v Sydneyu

Matjaž je doma iz Topol pri Mengšu in je star 18 let, obiskuje četrти letnik gimnazije Bežigrad v Ljubljani. Studirati namerava računalništvo na fakulteti v Ljubljani. Letos se je odločil, da bo naredil mednarodni izpit iz računalništva, ki poteka vsaka štiri leta, letos je bil januarja v Ljubljani na Fakulteti za računalništvo.

Matjaž Rogelj je kljub visoki konkurenčni dosegel prvo mesto z 91 odstotki. V prvem delu izpita so bila vprašanja na temo "hardwara", nekaj tudi "softwara" ozioroma programiranja. To je bila predpisana tema od SAT 5 inštituta iz New Yorka. Drugi del izpita pa je bil po izbiri, Matjaž, ki je bil najmlajši tekmovalec si je izbral program za grafično oblikovanje in programiranje.

Iz Slovenije je bilo prijavljenih šestnajst računalničarjev, po večini so bili to diplomirani inženirji. Tekmovala je celo Evropa in testi, ki so jih pisali so bili poslati v London, kjer so sli na mednarodno ocenjevanje.

Po doseženem prvem mestu je dobil Matjaž Rogelj nagrado: dvomesečni izobraževalni tečaj iz računalništva na univerzi v Sydneyu. V Sydney je prispel pred dobrimi dvemi meseci. Dopoldan je obiskoval tečaj angleškega jezika, potem pa v popoldanskem terminu predavanja z mednarodnimi predavatelji.

Matjaž je bil pred dvemi leti v Angliji in meni, da so bili računalniški standardi pod nivoji slovenskih. V Sloveniji so bili tiste čase že računalniki 486, v Angliji pa še 386. Avstralija je na visoki ravni razvitosti, meni Matjaž, čeravno Slovenija ne zaostaja dosti, če sploh zaostaja.

Matjaž bi v Sloveniji rad zaključil srednjo šolo, oktobra pričenja s študijem na fakulteti. Rad bi študiral v tujini in v Avstraliji so mu ponudili dokaj ugoden študij na univerzi v Sydneyu. Ker nima nobene finančne podlage, Slovenija tak študij ne štipendira, upa, da bi mu avstralski rojaki lahko kaj pomagali. / Iz intervjuja Marize Ličan na radiu SBS Sydney/

Matjaž se je v času bivanja v Sydneyu srečal z nekaterimi avstralskimi Slovenci in z njimi navezal prijateljske stike. V času izida tega časnika bo v Melbournu. Ce bi kdorkoli bil pripravljen ponuditi Matjažu finančno podporo ali sponzorstvo za študij, naj pokliče uredništvo Glasa Slovenije na telefon (02) 989 71714

Tudi to je

Avstralija

**Ultramaraton
TransAustralia
VSI SO
ZMAGOVALCI
Dušan Mravlje tretji**

CANBERRA /TRANSAUSTRALIA/ –
11. marec, ura je 14.23 - 63. etapa
Z veselim pričakovanjem v sričih so tekači to nedeljo zjutraj še zadnjič štartali proti etapnemu cilju. Prijetno vreme, prijatelji in znanci na cilju in množica ljudi na proslavi stoletnice federacije v Canberri so mnogim dvignili utrip še preden so se dobro ogreli. Čeprav je bilo v tekmovalnem delu že vse odločeno, so tekači odtekli 44 km zelo resno. Anatolij Kruglikov je "letel" proti cilju z neverjetno povprečno hitrostjo 15 km/h in še enkrat dokazal, da je najboljši etapni ultramaratonec na svetu. Mihaly Molnar je razblinil vse upe Micka Francisu, da bi ga lahko v zadnji etapi še prehitel in odtekel najboljšo etapo po zmagoslavju v 17. etapi. Madžar je Avstralca prehitel kar za 31 minut in potrdil svoje četrto mesto. Prav vsi so z nasmehom na ustih prečkali ciljno črto, saj je bila popoldanska etapa do parlamenta in do parka Glebe samo še formalnost, saj niso tekli na čas. Zmagovalec je pred ciljno črto na avtocesti, ki pelje v mesto, slekel majico in copate, pokleknil na črto in počakal, da so ga prijatelji polili s šampanjcem. Nekaj minut za njim je še zadnjic preko ciljne črte "zajodlal" Helmut Schieke.

Končna dolžina ultramaratona je 4355 km, ki jih je Anatolij Kruglikov pritekel v nekaj več kot 305 urah.

Ultramaraton Trans-Australia oziroma Trans-Australia Foot Race, kot so ga poimenovali organizatorji, je bil največji tekaški spektakel v Avstraliji v letu 2001. Z njim so na svojstven način obeležili stoletnico Avstralske federacije ustanovljene leta 1901.

Trans Australia Foot Race je izjemnog dogodek, v katerem se je na tej dolgi progi pomerilo 25 najboljših ultramaratoncev vsega sveta, vključno s Slovencem Dušanom Mravljetom (spremljala ga je 21-letna hčerka Neža). Deset tekmovalcev je bilo iz Avstralije, pet iz Nemčije, po trije iz Madžarske in Rusije ter po eden iz Velike Britanije, Češke, Italije, Irske, Japonske, Havajev in Slovenije. Maraton je bil prikaz človeške vzdržljivosti, kakršne do zdaj še nismo videli. Take razdalje namreč do danes še ni pretekel nihče. Proga se je raztezala od Pertha na zahodni avstralski obali, kjer so tekači štartali 6. januarja 2001, do Canberre, kamor so prispetli 11. marca. Kako težka je bila preizkušnja pove podatek, da so tekači dan za dnem, brez prostega dne, tekli 66 dni oziroma etap, ki so bile dolge od 45 do 100 kilometrov. Na dan so povprečno pretekli 70 kilometrov. Najmanjša hitrost, ki so jo morali dosegati v vsaki etapi, ne glede na razdaljo, je bila 5,6 km/h.

Tekmovalci so povsem običajni ljudje, stari od dvajset do šestdeset let, ki so javnost nagovarjali s sloganom 'VSE JE MOGOČE', in s tem so pokazali, da tudi sami lahko osvojijo podobno življenjsko vodilo. Sodelovanje na maratonu ni bila le stvar telesne pripravljenosti, ampak predvsem stanja duha. Petindvajset najboljših ultramaratoncev na svetu je v dobrih dveh mesecih teklo skozi 134 mest Avstralije, ob poti pa jih je spremljalo kar 5,6 milijona Avstralcev. Tekače je spremljalo 150 spremjevalcev in 30 vozil, ki so se čez Avstralijo pomikali skupaj s tekači.

Kaj vse skriva led na Antarktiki?

**Odkrita toplotna "konica"
in nov pogled na ogrevanje Zemlje**

/DELO J.Z./

Znanstveniki, ki poskušajo s pomočjo raziskovanja različnih plasti zaledene Antarktike pojasnit vzroke in posledice topljenja ledu, oziroma zvedeti več podatkov o spremembinju klime v posameznih zgodovinskih obdobjih, so pred kratkim odkrili doslej največjo in najbolj nenadno toplotno "konico" v zgodovini južne poloble.

Po njihovih ugotovitvah se je namreč pred približno 19.000 leti v razponu le nekaj desetletij povprečna temperatura dvignila za sedem stopinj.

Po besedah prof. Jamesa Whitea z ameriške univerze v Coloradu odkritje kaže na to, da do klimatskih sprememb, torej tudi ogrevanja, lahko pride nenavadno hitro. Prof. White je prepričan, da imajo zdaj na voljo nesporna dejstva, ki pričajo o tem, da se je prav zaradi omenjenih sprememb na območju zahodne Antarktike pričel proces hitre otoplitrive in konec ledene dobe.

Ugotovili so namreč, da je bila tedanja otoplitev v korelaciji z nenadnim dvigom morske gladine - kar so sicer raziskovali strokovni sodelavci avstralske Nacionalne univerze in z nekaj manj dramatičnim povečanjem temperatur, do katerih je prišlo v drugih ledeni jedrih Antarktike.

Vzorec, ki ga je raziskoval prof. White so vzeli iz plasti ledu v zahodni Antarktiki, ki jo sicer strokovnjaki najbolj povezujejo s klimatskimi spremembami zaradi njene potencialne nestabilnosti. Zahodnoantarktična plošča je tudi največja morska ledena masa na svetu, njen večji del pa leži na trdni skalni podlagi, povprečno 300 metrov pod morsko gladino. Če bi se stopila, bi se gladina morja lahko nekoč dvignila kar za pet metrov. Morebitno bolj ali manj intenzivno dviganje morske gladine bi uničilo obstoj velikih obmorskih mest, vplivalo na onesnaženje vodnih virov, na spremembe obrežij, pospešilo pa bi tudi preseljevanje ljudi iz prizadetih območij.

To tudi pomeni, da nekatera obrežja in predvsem nizko ležeči otoki sploh ne bi bili več primerni za bivanje.

Že ko bi se morska gladina dvignila za pol metra, bi to po današnjih ocenah ogrozilo skoraj sto milijonov ljudi. Sicer pa ameriški znanstveniki tudi drugače že dlje časa sistematično spremljajo stal-

no povečanje temperature v krajih, kjer to ni običajno, to je v zmemem pasu, in opozarjajo na spremembe. Tako so med drugim ugotovili, da se je ob koncu sedemdesetih let pričela na tamkajšnjih značilnih žitnih predelih redno pojavljati suša, klimatologi pa so ugotovili, da nad najbolj razvitimi deli sveta nastaja mešanica onesnaženega zraka, kjer je poleg prašnih delcev največ ogljikovega dioksida.

Pod takim "umazanim ščitom" se ozračje, s tem pa tudi tla, vztrajno in razmeroma hitro pregrajajo.

Ohlajanje je zaradi omenjenega "ščita" oteženo, iz tega pa naj bi nastale, kot opozarjajo strokovnjaki, številne neugodne posledice, med drugim tudi hitrejše taljenje ledu.

Znanstveniki, ki so v preteklih mesecih proučevali ledene plasti zahodne Antarktike so ugotovili, da na nekaterih njenih delih prihaja do hitrih in dramatičnih sprememb, niso pa mogli določiti, ali so te spremembe posledica kratkoročnih naravnih sprememb ali pa gre za kaj resnejšega.

Po predstavljenih raziskavah in spremljajočih razpravah na nedavnom strokovnem srečanju združenja ameriških geofizikov in gostov iz tujine, ta čas ni razlogov za preplah. Znanstveni sodelavci z NASE pa so med drugim poročali, da se ledena zahodnoantarktična gmota vendarle zmanjšuje počasneje kot so menili doslej.

"Naše prejšnje ocene, da topljenje ledene gmote prispeva milimeter povišanja morske gladine na leto, so bile skoraj zagotovo pretirane", je dejal Robert Bindschadler, strokovnjak za proučevanje ledu z Goddardovega središča za vesoljske leta NASA.

Strokovnjaki so svoje prejšnje ocene spremenili na osnovi sinteze številnih novih podatkov in ugotovitev; s primerjavami poprejšnjih ocen o dviganju morske gladine in rekonstrukcije obsega ledene gmote ko je bil ta trikrat večji od sedanjega. Robert Bindschadler, ki je sicer, kot omenjajo v *The Sydney Morning Heraldu* podrobneje razlagal takoimenovani spazemski način krčenja (oziroma povečevanja)

ledene gmote v različnih obdobjih je tudi dejal, da geološke raziskave kažejo na to, "kako je omenjena ledena gmota zdaj na stopnji bližu ničelnega krčenja". Vendar pa je po njegovih besedah težko, oziroma ni mogoče napovedati, kako hitro se utegne ta ledena gmota spremnjati v prihodnje.

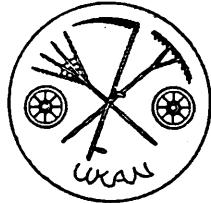
sobe-camece-zimmer-zoom-apatma

**Kmečki turizem
ŽEROVC**

4260 blejski mlinska 15

slovenija

telef. 00386-64-741-704

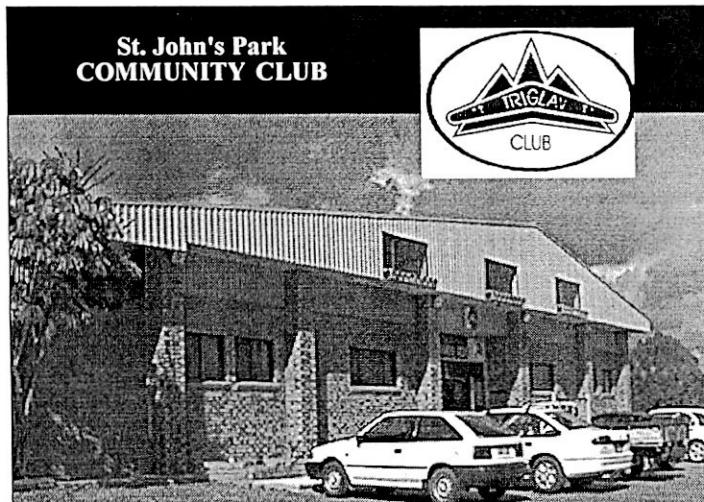

CANBERRA
Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
Phone: 03 - 58722115

St. John's Park
COMMUNITY CLUB

Nedelja, 22. april, od 12.00 ure dalje

PIKNIK S PLESOM

Igrajo The Masters

80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

Slovensko društvo Sydney

*Nedelja, 22. april
PIKNIK*

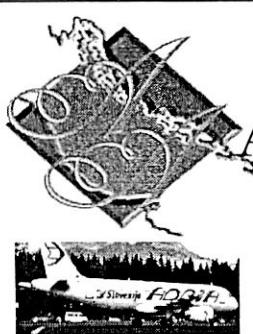
*Vljudno vabljeni v naše društvo,
kjer se vedno dogaja kaj zanimivega.*

Izredno dobra kuhinja!

Pridite in prepričajte se!

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447
E-mail: slodsyd@zeta.org.au

ADRIATIC ADVENTURE

Najcenejše in najhitrejše potovanje do
Slovenije z Lauda Air
Organiziramo skupinska potovanja in
najcenejši Rent-a-Car z Alpetourom
Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

Malaysia Airline

Qantas

Lauda Air

Lufthansa

in drugimi letalskimi prevozniki

Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022
Shop 12, Edensor Park Plaza
Edensor Park NSW 2176
Email: adriatictours@bigpond.com.au

Medicina - Znanost

Od govejega zrezka do kreme proti gubam Le redki vedo, da tudi zdravila, kozmetika in kapsule vsebujejo snovi iz goveda

BERLIN /DNEVNICKONLINE/ – Nevarnost bolezni norih krav, ki se na človeka prenesek kot različica creutzfeldt-jakobove bolezni, je prinesla na dan stvari, o katerih še pomislili ne bi, da so povezane z govedino. Zapisano je že bilo, da doslej v čistem govejem mesu niso našli povzročiteljev BSE (ki so beljakovinski prioni ali virusi, skriti v prionskem ovoju). Nevarni pa so možgani, mozek, mrežnica oči, možganska tekočina, žleza ščitnica, trda možganska skorja, limfni vozlišči in mandlji, deli tankega in debelega črevesa, vranica in nadledvične žleze.

V mleku, maščobi in hrustancu, koži, dlaki in kosteh doslej še niso našli povzročiteljev BSE. Toda če bi se hoteli izogniti kakršnemukoli tveganju okužbe z CJD, bi se morali odreči marsičemu.

V kravjem mleku za zdaj še niso našli povzročiteljev BSE, niti pri kravah, ki so imele to bolezen. Problem pri raznih jogurtih in pudingih, svežem siru, solatnih prelivih, sladoledu, polnjeni pralinah, tortah in pecivu pa je želatina, ki izvira od govedi. V Nemčiji so mnogi proizvajalci omenjenih živil že prešli na pektin ali podobne nadomestke. V Angliji so morale zdravstvene oblasti vzeti iz prometa cepivo proti otroški ohromelosti (poliomielitisu), ker je bilo cepivo vzgojeno v hranilni tekočini, ki je vsebovala tudi telečji serum. Zdaj dobivajo ta serum iz ZDA, Nove Zelandije in ZDA.

Tudi farmacevtska industrija pri mnogih zdravilih in kremah uporablja dele teles ali proizvodov živali. Takšne so poleg učinkovin, kakršen je govejni insulin, tudi pomožne snovi: želatinaste kapsule, laktosa (mlečni sladkor) in stearati (maščobe), ki so vezivo v skoraj vseh tabletah.

V Nemčiji so že leta 1994 vse proizvajalce opozorili, da morajo pri uporabi takih snovi izhajati iz domneve, da je načelno mogoč prenos BSE na človeka. Pravilnik ima dvajset točk (podatki o izvoru živali, vrsta uporabljenega živalskega tkiva, oblika uporabe – kreme, tablete, dražeji – in možnost proizvodnega postopka, ki bi zanesljivo uničil morebitne povzročitelje BSE). Kdor ne izpolnjuje zahtev teh 20 točk, nima kaj iskati na trgu.

Kozmetični izdelki pogosto vsebujejo kolagen (iz katerega pridobivajo želatino) in izvlečke živalskih posteljic (placent). V tkivu živalskih zarodkov in v maternici doslej niso našli prionov. Tudi možnost okužbe je pri zunanjji uporabi razmeroma majhna.

Na tržišču cigarete, ki ne povzročajo raka?

STA/AFP/ - Ameriški proizvajalec cigaret Vector Group je sporočil, da bo na trgu ponudil cigarete iz genetsko spremenjenega tobaka, ki ne povzročajo raka. Vsebnost kancerogenih snovi v novem tobaku so tako zmanjšali, da ni nevarnosti za rak. Nove cigarete zažarijo, iz njih se kadi in imajo enak okus kot običajne cigarete, zatrjuje Vector Group. Proizvajalec, ki ima 1,5-odstotni delež na ameriškem trgu, tudi pravi, da kadilci od teh cigaret ne postanejo odvisni.

Aktivnost v srednjih letih ščiti pred

Alzheimerjevo boleznijo

DPA/STA/ – Strokovnjaki z univerze v Clevelandu so ugotovili, da ljudem, ki med 20. in 60. letom starosti ohranjajo duševno in telesno kondicijo, v starosti manj grozi, da bi zboleli za Alzheimerjevo boleznijo. Posebna raziskava je pokazala, da vsako dodat-

no leto izobraževanja možnost za izbruh te bolezni zmanjša za 17 odstotkov, podobne učinke pa ima tudi rekreativna dejavnost.

Šizofrenija

REUTERS/ - Kanadski strokovnjaki so razvili računalniški test, s katerim odkrijejo znake shizofrenije, še preden se pojavitjo simptomi te duševne bolezni. Kot je v zadnjih številki zapisal *New Scientist magazine*, Peter Liddle, psihijater z University of British Columbia v Vancouveru, uporablja novo metodo za odkrivanje sprememb v tistih delih možganov, ki sodelujejo pri pomnenju in učenju. Že računalniškim testom ugotavljajo prekrvavljenost določenih delov možganov, da bi odkrili znake, značilne za shizofrenijo. Zgodnje odkrivanje shizofrenije lahko izboljša uspešnost zdravljenja. Vzrok za shizofrenijo ni znan, po mnenju strokovnjakov pa je povezan s posameznikovimi naravnimi predispozicijami. Znaki so: halucinacije, prividi, prisluhi in spremembe vedenja.

Astma

/VEČER/ - Znanstveniki z britanske univerze v Southamptonu so v sodelovanju s farmaceuti in genetiki odkrili gen, ki bi utegnil biti kriv za kar 40 odstotkov primerov astme. Njihove ugotovitve utegnejo pomagati pri razvoju novih zdravil in presejevalnega testiranja. Kot pravijo sami, jim je uspelo ovreči tudi staro resnico, da ima bolezen, kot je astma, zelo kompleksne vzroke. Po mnenju vodje študije dr. Stephenha Holgata gre za največje odkritje v vseh 25 letih njegovih raziskovalnih pričadevanj, to pa utegne spremeniti pogled zdravnikov na to bolezen. Holgatova skupina je v študiji preučila genetske zapise 342 britanskih družin, v katerih sta najmanj dva otrokabolehalaz za astmo. Pri tem je naletela na pet genov, potencialnih krivcev za nastanek astme. V iskanju odgovora se je skupina povezala s farmacevtsko družbo Schering-Plough, taje je poskrbela za finančni del študije, in podjetjem Genome Therapeutics, kjer so opravili hitre genetske presejevalne teste. Na veliko prezenečenje vseh sodelujočih se je izkazalo, da je bil eden izmed genov s pojavom astme izjemno tesno povezan in bi lahko bil po mnenju dr. Holgata kriv za pojav kar 40 odstotkov vseh primerov te bolezni. Družbi sta ugotovitve britanskih zdravnikov preizkusili tudi na 110 ameriških astmatičnih družinah in prišli do podobnih rezultatov. "Pričakoval bi, da je z bolznično povezanih kakih 10, 15 ali morebiti 20 genov, izmed katerih bi k nastanku bolezni vsak prispeval po pet odstotkov. Seveda bi pričakovali tudi velik vpliv okolja. Vendar smo presenetljivo ugotovili, da omenjeni gen, ko gre za pojav astme, nenavadno izstopa," pravi Holgate.

Zdravniki z univerze v Southamptonu in sodelujoči imena gena in podatkov o njem zaenkrat še nočemo izdati, pravijo le, da je povezan z delovanjem pljuč. Holgatova skupina namerava v sodelovanju z omenjenima družbama identificirati tudi ostale štiri gene, ki naj bi bili povezani s pojavom astme. Ugotovitve nameravajo objaviti v eni izmed pomembnejših znanstvenih revij. Kot dodajajo, so jim pri njihovem raziskovanju močno pomagale tudi ugotovitve znanstvenikov, ki so razložili genetska zaporedja v genomu, sporočajo pa tudi, da bi na podlagi ugotovitev že v bližnji prihodnosti lahko uvelod presejevalno testiranje, s katerim bi pri otrocih ugotovljala prisotnost omenjenega gena. Zaradi astme v Združenih državah vsako leto zboleli okoli 15 milijonov ljudi.

S skeniranjem do boljšega zdravja

/REUTER/ – Britanski raziskovalci menijo, da utegne nova metoda skeniranja, ki zdravnikom omogoča zasledovati in opazovati učinke zdravil in telesu, utreti pot učinkovitejšemu zdravljenju raka. Znanstveniki iz londonske Hammersmith Hospital so prilagodili tehniko, imenovano *pozitronska emisijska tomografija*, da bi lahko spremljali napredovanje zdravil zoper rak med njihovo potjo po telesu. Tako bodo zdaj lahko natančno presodili, ali so zdravila učinkovita in varna, in se bolje odločali o tem, katera uporabiti in v kolikšnih odmerkih, pravi profesorica Pat Price, vodja raziskovalne skupine, ki je tej tehniki utrla pot.

Zdravilno gibanje v vodi

/7D/ - Gibanje v vodi je idealen trening za srčno-žilni sistem, saj je optimalna različica kombinacija hitre hoje, jogginga in kolesarjenja v delni brezetežnosti. Srce kljub naporom dela z zmerno zmagljivostjo, saj črpa kri v horizontali in ne kot običajno v vertikalni smeri. Voda pospešuje tudi delovanje jeter, obenem pa sončne kopeli znižujejo nivo holesterola in maščob v krvi in nevarnost arterioskleroze se zmanjša, prav tako nevarnost srčne ali možganske kapi. Kaj pa hrbenica? Morje nedvomno pomaga tudi pri težavah s hrbenico in vezivno mišičnim tkivom. Na plaži se sprostijo mišice, vezi in sklepi. V morski vodi občuti človek le svojo težo, posledica tega je občutna sprostitev mišic, vezi in sklepov hrbenice ter gibalnega aparata nasploh. Sklepi in vezi so razbremenjeni, mišična napetost popusti, bolečina in omejena gibljivost izgineta. Plavalji naj bi vsaj dve do tri ure dnevno, temperatura vode pa mora biti najmanj 22 stopinj Celzija.

Pomanjkanje joda povzroča nezadostno produkcijo štitnčnega hormona tiroksina v organizmu. Bolnik je nenehno utrujen, apatičen. Morska klima vsebuje obilico joda v naravnih oblikah, priporočajo tudi pitje čiste morske vode, pa tudi gibanje in plavanje. Tekanje, hoja po plažah, plavanje koristi tudi ljudem s krčnimi žilami, krči, otekjanjem nog, zastajanjem limfe, celulitu. Naravna mišična in refleksna masaža nog prispeva k izboljšanju krvnega obtoka, sprostivi vezivno-mišičnega aparata in pospešeni dinamiki tekočin v spodnjih okončinah. Morski valovi in gibanje v morski vodi pospešujejo prekrvitev poškodovane dela telesa, preprečujejo vnetja in krče vezivno-mišičnega tkiva ter spodbujajo metabolizem. /Piše dr. med. Srečko Rutar/

Za razvedrilo

Evtanazija po slovensko

/TOTI LIST/ - Iz virov blizu vlade nam je uspelo izvedeti, da se tudi pri nas v Sloveniji v največji tajnosti pripravlja dokument, ki bo podobno kot na Nizozemskem, uzakonil evtanazijo. Poglejmo nekaj podrobnosti, ki nam jih je uspelo razkriti! Dovoljenje za evtanazijo bo lahko pridobila vsaka polnoletna oseba, ki bo izpolnjevala naslednje pogoje:

- vlogo za odobritev evtanazije bo morala zainteresirana oseba pristojnemu organu predati osebno;
- poleg takse, ki menda še ni določena, bo moral vlagatelj k svoji prošnji obvezno priložiti: rojstni in krstni list, poročni list oz. odločbo o razvezi, potrdilo o zaključeni stopnji izobrazbe, potrdilo o materialnem stanju, potrdilo o plačanih davkih, potrdilo o nekaznovanju, zdravniško spričevalo, veljavno sestavljeno in notarsko overjeno oporoko, potrdilo o plačani akontaciji za pogrebne stroške, izpolnjeno besedilo za parte in tri zadnje odrezke o plačanih stroških za grob;
- vse zahtevane listine bodo morale biti predložene v originalu (veljale bodo tudi pri notarju overjene kopije, vendar ne starejše od treh tednov);
- prosilec bo moral na formularu - prošnji obkrožiti enega od naslednjih razlogov za evtanazijo: naveličanost, ekonomičnost, radovednost, škodoželjnost, maščevalnost, izboljšanje bivalnih razmer, avanturizem, ostalo;
- pristojni organ bo odločbo o odobreni ali zavrnjeni evtanaziji izdal v treh mesecih od dneva prejema vloge (višja inšanca za morebitne pritožbe menda še ni določena);
- evtanazija bo s sklepom odločbe dovoljena samo za določen čas, ki pa ne bo daljši od enega leta. Če prosilec odločbe v tem času ne bo izkoristil, bo moral prošnjo obnoviti in na novo priložiti vse zahtevane priloge;
- prosilec bo moral v treh dneh po svojem pogrebu, vendar ne kasneje kot v enem tednu po nastopu klinično potrjene smrti, o tem osebno obvestiti pristojni organ in poravnati vse nastale stroške, nato pa bo odgovorna oseba zadevo zaključila. V nasprotnem primeru bodo nastali dodatni stroški, ki bremenijo dedičino prosilca. Po besedah avtorjev bo zakonska ureditev tega delikatnega problema najsodobnejša v Evropi, predvsem pa bo izredno učinkovita. Amen!

štvrtek

SLOVENSKA TURISTIČNA KMETIJA V AVSTRALSKEM QUEENSLANDU

ARRIGA PARK

Samo uro stran od Cairnsa v prelepem okolju tropске Mareebe Telefon/Fax : (07) 4093 2114 Medtem ko se iz Cairnsa lahko podate na ogled svetovno znanih koralnih grebenov, se nastanite pri slovenskih gostiteljih Mileni in Haroldu, kjer se boste ob prijetni domačnosti sprostili.

Ogledali si boste lahko plantažo slatkornega trsa in drugih zanimivosti. Ne samo domača hrana, pritegnile vas bodo tudi vse vrste tropškega sadja, gojenega organsko.

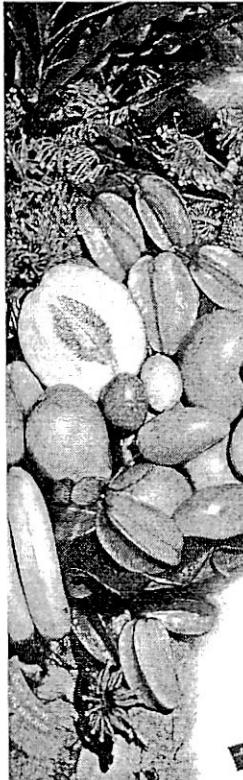
V idiličnem tropskem vrtu je zakuzi (spabath), kjer se boste lahko znebili utrujenosti in vseh skrbi.

Imeli boste priložnost odkriti lepote Atherton Tableland-a

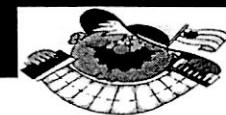
V ceno so vključene tudi krajše ture. Nudimo popust za Slovence!

Email:

arrigapark@cyberwizards.com.au

Smeh

- Mami, a imaš ti zelo zelo velika usta?

- Zakaj pa to vprašuješ?

- Ker je oči včeraj rekel sosed, da si pogolnila vse, kar ti je natvezila ...

***

Si imela moške na Zemlji?

- Nikdar, sveti Peter, še vedno sem devica.

- No, pojdi v sobo s perjem, da ti bodo naredili krila.

- Hvala, Sveti Peter, vedno sem si želeta biti angel ...

- ... ne boš angel, ampak gos.

***

- Ni hujšega kot če ugotoviš da te žena vara ...

- Je hujše, je.

- Kaj pa?

- Če ona ugotovi, da jo ti varas ...

***

- Kako pa lahko Bog vse vidi?

- Skozi ozonsko luknjo!

***

- Gospod, ali je pri vas vedno taka meglja?

- Ne vem, tu živim šele tri leta.

- Mami, si vprašala očka, ali mi bo kupil kolo?

- Niti slišati noče!

- Si poskusila tudi z živčnim zlomom, tako kot za svoj krvnenci plašč?

***

- Stanuje tvoj snubec še vedno v tisti prekrasni vilici s pogledom na zapor?

- Ne, sedaj ima pogled na vilo ...

***

- Marta, poroči se z mano, izpolnil ti bom vsako, še tako drobno željo.

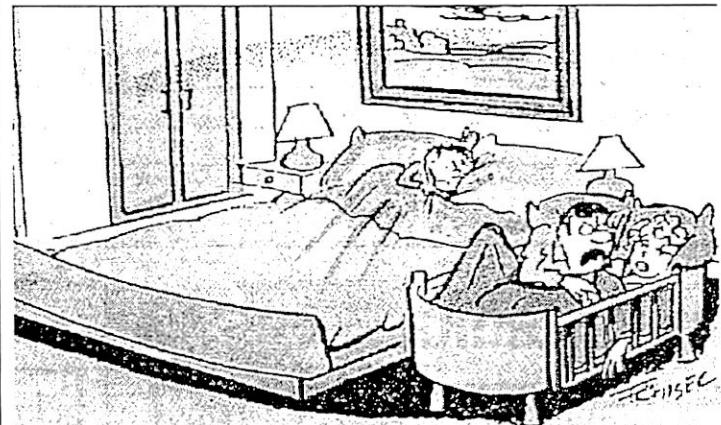
- Kdo mi bo pa izpolnjeval velike?

***

- Kako to gospod župnik, da se vsak dan vozite s kolesom, pa vas še nikdar nisem ujel pri prekršku?

- Ker je z menoj vedno Bog, gospod policist.

- Torej vendarle prekršek, dva na kolesu!

Se ti ne zdi, da mu vendarle malo preveč popuščava?

Aforizem kot življenje

Problemu so zelo skrbno prisluhnili - le odmevnosti od nikoder.

***

Umazane duše ne vidiš, zato jo tem bolj občutiš.

***

Preživel je seksualno revolucijo, v zakonskem jarmu pa omagal.

***

Posel mu je sicer cvetel, a žal samo do konca pomladí.

Dušan Kuzma

Smeh ni greh, če pa kdo greši, ni - smeh.

***

Podoknica je bila neuslišana - prisegala je samo na rock and roll.

***

V življenju je ogromno prestal, največ pri šanku.

Pred izidom

Veleposlaništvo Republike Slovenije obvešča

Srečanje novinarjev in urednikov izseljenskih medijev

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Urad vlade za informiranje bosta od 3. do 8. septembra 2001 v Ljubljani pripravila strokovno srečanje novinarjev – urednikov slovenskih izseljenskih medijev. Tovrstno srečanje je bilo pred leti že izpeljano in izkazalo se je za izjemno koristno v smislu ohranjanja slovenske identitete v izseljenstvu ter medsebojnega povezovanja med izseljenskimi mediji v različnih državah. Zainteresirani naj se najkasneje DO 13. APRILA 2001 prijavijo na Veleposlaništvo v Canberri. Tega se bo lahko udeležilo do 20 kandidatov.

Prijava naj vsebuje:

1. osebne podatke s kratkim življenjepisom
2. čas in oblike sodelovanja z izseljenskim medijem – opis dosedanjega dela na tem področju
3. namen udeležbe na srečanju, želje v zvezi s tem
4. pisno izjavo, da bo v slovenskem mediju deloval(-a) še vsaj dve leti po vrniti s seminarja.

Prednost bodo imeli MLAJŠI kandidati (2., 3. generacija), tisti, ki še niso bili na takšnem izobraževanju. Upoštevali bomo geografsko in »vsebinsko« raznolikost (torej radio, TV, internet, tisk).

Uradu izbranim kandidatom plačata povratno letalsko vozovnico in stroške bivanja.

Glavne točke seminarja: uvodno predavanje, medsebojna seznanitev udeležencev, seznanitev s slovensko medijsko situacijo; obisk lokalnega medija – predvdoma RTV Koper, slovensko in italijansko uredništvo, radio in mesečnik Ognjišče, Primorske novice; obisk zamejskega medija - Trst - Primorski dnevnik, Novi glas, radijska oddaja; viri informiranja v Sloveniji - obisk NUK, STA, Urad vlade za informiranje, strokovna predavanja - etika, objektivnost poročanja, novinarski žanri (FDV); obiski Slovenskega radia, TV, DELO, Družina (morda ločeno dve skupini, tisk/elektronski mediji); sprejemi pri višnjih osebnostih, imena bodo znana pred samim srečanjem.

Objave

Vse najboljše!

VALENTINA MIMIC iz Sydneyja - je praznovala februarja osemdesetletnico

IVICA KROPE iz Sydneyja - je marca napolnila petdeset let

PETER KROPE iz Sydneyja - je imel rojstni dan in tako tudi

- OLGA LAH, MIRA SMRDEL in DANICA PETRIČ

JOŽE JEŽ iz Sydneyja bo napolnil 90 let 4. aprila

IVO LEBER iz Melbourna - bo praznoval majca svojo osemdesetletnico

HELENA LEBER iz Melbourna - bo majca dočakala šestdeset let

Vsem bivšim in bodočim slavljenecem naše srčne čestitke z željo, da bi bili zdravi in še dolgo vrsto let med nami. Sporočite nam datume rojstnih dnevov vaših priateljev!

Pogrešani

• Iščemo ALBERTA PAHORJA. Sestra Vera Kačič, Hudi Log 1, 5296 Kostanjevica na Krasi, Slovenija, išče brata.

ALBERT PAHOR, rojen 28. 02. 1934 v Hudem Logu; leta 1954 odšel v Avstralijo.

Informacije lahko pošljete na slovensko veleposlaništvo v Canberro, sestri ali Glasu Slovenije.

• Albina Lavtičar - Petrovič iz Podbreg 19, 4280 Kranjska Gora, Slovenija, telefon: + 386-4-5881-246, e-mail: LAVTI@mail.com išče brata.

RUDOLF PETROVIČ, rojen 15. 11. 1944 v Destrniku pri Ptaju, Slovenija, nazadnje naj bi živel v Brisbanu.

Informacije lahko pošljete na slovensko veleposlaništvo v Canberro, sestri ali Glasu Slovenije.

TISKOVNI SKLAD

Glas Slovenije
\$ 20.00 H. Zimšek
\$ 45.00 Z. Johnson
\$ 10.00 G.M. Harej
HVALA

Na zdravje!

Suhe oči - olajšave

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, STANKA GREGORIČ/ - Težave s suhimi očmi si lajšam predvsem sama. Splošni zdravniki in očesni specialisti po navadi svetujejo le navadne kapljice, umetne solze. Sama pa sem našla več drugih načinov kako navlažiti, lubricirati oči.

1. Poly Tears. Kapljice v stekleničkah, ki jih morate odvreči 30 dni po odprtju. Dobijo se tudi kapljice za enkratno uporabo, te so v plastičnih ampulah hermetično zaprte. Količina teh kapljic zadostuje za en dan.

2. Veliko izboljšanje sem doživila po uživanju kapsul Efalex (pred tremi leti je na etiketi pisalo, da lajšajo težave z očmi; danes pa naj bi bile za splošno boljše počutje otrok). Te kapsule vsebujejo ribje olje, timijanovo olje, vitamin E in olje trobentick (Fish Oil, Thyme Oil, Vitamin E, Evening Primrose Oil).

3. Za nameček pa zvečer uporabljam še mazilo PolyVisc - lubricating Eye ointment, zjutraj pa Viscotears Liquid Gel (tudi ta mazila lahko uporabljate le 30 dni po odprtju). Seveda se pred uporabo posvetujte z zdravnikom.

Morda niste vedeli da ...

– v Sloveniji živi 314.465 žensk med 50. in 80. letom, kar predstavlja 30,9 odstotka ženskega prebivalstva in ta odstotek se bo v nekaj letih še povečal,

– za rakom na dojki vsako leto v Sloveniji zboli okoli 900 in umre okoli 350 žensk; za rakom na materničnem vratu, kjer Slovenija po zbolevnosti in umrljivosti žal sodi v sam vrh evropskih držav, pa zboli okoli 200 in umre okoli 65 žensk,

– so za igranje vodne košarke na Kitajskem izdelali žogo iz posebnega vodi nedresečega materiala: bo vodna košarka nekoč olimpijska disciplina?

– je bilo Društvo novinarjev Slovenije ustanovljeno kot Slovensko časnikarsko društvo 22. oktobra 1944 na ustanovnem občnem zboru v Črnomlju

– ima Slovenija milijon uporabnikov mobilnih telefonov, 300.000 internetskih priključkov, 300 elektronskih trgovin in dobre računalniške strokovnjake

**Glas Slovenije – pokrovitelji
The Voice of Slovenia – Sponsors:**

**ROSEWOOD
HOMES**

Tel.: (02) 9629 5922

**A
VODUSEK
M E A T S**

Tel.: (03) 587 22115

**Royal Guardian
Mortgage Corporation
02 9787 4477**

MAJERTILES

THE MOST BEAUTIFUL TILES IN THE WORLD

Tel.: (07) 3290 0879

MOVIA

Telefon: 0414 275657

**OY NMS
SCANDINAVIA AB
IN LABORE VERITAS**

Vaš slovenski poslovni partner - Finska Your Slovenian Business Partner - Finland E-mail: milan.smolej@kolumbus.fi

**GLAS
SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA**

Po avstralskem kontinentu, v Tasmanijo, Argentino, ZDA, Kanado, Švico, Avstrijo, Italijo, Švedsko, Rusijo, na Japonsko, Finsko in v Slovenijo ***

Arround Australia, Argentina, USA, Canada, Switzerland, Austria, Italy, Sweden, Russia, Japan, Finland and Slovenia